

de a magyar népnek is a maga teljességét.

Ehhez képest önmagával szemben is partonik, hogy különböző részlet-szellemiségek szerint ne keresse magát. Divatban volt a felvidéki és erdélyi „szellem” emlegetése. Most talán a régi déli magyar határok visszaszűrésékor időszerű lehetne a „bácskai szellem” emlegetése is. Mindez a mi nagy sorsrendelkezésünk-höz képest afféle részletekbe beleszű-

küld elzárkózás. Azok a különböző országrészi „szellemiségek” alkalmazhatók arra, hogy a törzsmagyarság korábbi magába szűkülését és központostó idegességét feloldják s egészséges megyei, városi és községi önkormányzatokkal az országos munka megosztását szervezzék; de nem arra válnak, hogy az országos szellem-től elkülönülve maradjanak. Az a nosztalgia, amivel az elszakított részek visszavágytak a törzsmagyarság-

hoz, s amivel ez a törzsmagyarság visszavárta az elszakított részeket, — az mind olyan életöstön, ami a népek fölötti nagy sorsörvénynek a kiáradása mireánk. Az a mi jövő életünk parancsa.

Ezt kell teljesítenünk. És akkor teljes lesz a magyar nép életének egész mélységből jövő föltámadása.

Hölgyek itt a tavasz
Daueroltassa haját
Rammingernél Bazár-
épület

ISMÉT NAGYSZABASU ESEMÉNYEK VARHATÓK A KÜZELI NAPOKBAN

Athénből jelentik (Reuter): A görög haderő április 12-én kiadott hivatalos jelentése így szól:

A német gépesített csapatok Monasztír felől előnyomultak Florina vidékére, ahol érintkezésbe jutottak csapatainkkal. Az albán harctéren kisebb tűzértségi járőrtevékenység volt.

Rómából jelentik (MTI): Jugoszláviának már legalább háromnegyed része német ellenőrzés alatt állónak tekinthető. — Jelenti a *Messaggero* Bukarestből. — Ugy látszik, Belgrád nem szándékszik magát megadni, hanem Varsó sorsát akarja választani. Horvátország felől a németek Szerbia belső része, főként Hercegovina felé nyomulnak előre. A közeli napokban ismét nagyszabású események várhatók. Valószínűen ezek a napok éppen olyan meglepetést okoznak, mint az elmúlt napok. A német előnyomulás pénteken is tovább folytatódott. Az angolok és a görögök Florina és Kaderini vonalán akartak néhány napig ellenállani de a német csapatok már ezt a vonalat is áttörték.

A honvédvezérkar főnöke jelenti:

Csapatunk több helyen áttörték a jugoszláv erődövet

Német ellenőrzés alatt áll már a volt Jugoszlávia háromnegyed része

A Magyar Királyi Honvédvezérkar közli szombaton, április 12-ikén déli 12 órakor:

Csapatunk tegnap, április 11-ikén a Dráva háromszögében, ma, április 12-ikén a Duna-Tisza közén több helyen áttörték a jugoszláv erődövet. Az előnyomulás lendületesen halad. Werth Henrik, gyalogsági tábornok, a honvédvezérkar főnöke.

Harc a legtisztább és legszebb célért

Rómából jelentik (MTI): A római reggeli olasz lapok közlik a honvédvezérkar első hivatalos jelentését a magyar csapatok előnyomulásáról. Beletti, a *Popolo di Roma* külföldi tudósítója hosszú tudósításban számol be az eseményről és így ír:

— A magyar csapatok a legszebb és legtisztább célért indultak el: magyar testvéreik felszabadulásáért. A dicsőséges honvédek két helyen lépték át a régi határt: a Tisza és Dráva közötti területen és a Muraközben, ahol igen jelentős számú magyar él. Magyarországot bejárva, mindenhol megállapítottuk, hogy a behívottakat igen nagy lelkesedés hatja át. A honvédek vigyázz-állásban hallgatták a Kormányzó kiáltványát és a csapatokhoz intézett napiparancsát, amely még jobban felvillanyozta őket. A magyar gépesített erők pontosan éjfélkor lépték át a határt. A Muraköz-ből előzőleg kivonultak a szerbek. Az elsők között Légrad községbe vonultak be. Ugyanakkor Bácskában is megkezdtek a magyar előnyomulást. A magyar csapatok által elért falvakban a honvédek az anyok és gyermekek köszöntik, akik a legtisztább magyar nyelven beszélnek. Horgos községet pénteken délelőtt 11 órakor foglalták vissza, majd folytatták útjukat Szabadka felé. Szabadka türelmetlenül várja azt a pillanatot, hogy ismét kitűzhesse a magyar háromszínű lobogót.

Nagykanizsáról jelentik (MTI): A hősi temetőben pénteken délután ka-

tonai tiszteletadással temették el a sebeibe belehalt szerb hadifoglyot.

NÉMETORSZÁGGAL TELJES EGYET ÉRTÉSBEN TÖRTÉNT A MAGYAR FELLÉPÉS

Berlinből jelentik: A *Pest* írja: Sem a horvát függetlenségi nyilatkozatról, sem a magyar fellépésről nem hangzott el eddig a német külügyminisztériumban hivatalos vélemény. Illefelek tényezők a hivatalos nyilatkozatot ma délre jelezték. Csúpan azt a kérdést kell tisztázni, milyen lesz az új horvát államalakulat nemzetközi jogi helyzete. Egyesek a csehszlovák állam felbomlásának körülményeit idézik. Mindenesetre óvatosan kell kezelni ezeket a visszaemlékezéseket. Igen tekintélyes körök értesülése szerint sokkal inkább lehet önálló Horvátországra számítani.

A ma reggeli lapok nem tartalmazzak célzást egyik vonatkozásban sem.

A *Völkischer Beobachter*-nek a horvátországi eseményekről szóló közleménye szerint az ottani politikai eseményekről annyit jegyeznek meg, hogy a zágrábi rádióban felhívás hangzott el az önálló Horvátország megalakulására és az új állam iránti hűségükre. Az események ma szék-nél a mozzanatoknál már sokkal előbbre haladtak. A *Deutsche Allgemeine Zeitung* Hitler kiáltványára utal, amely szerint Európa eme részében a népi elvek megvalósításával akarják megteremtteni az új render-

Magyarország elhatározásával kapcsolatban megerősítik, hogy

a magyar fellépés a Németország-gal való legteljesebb egyetértésben történt.

A lapok közlik a kormányzó kiáltványát és a vezérkar jelentését.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotei Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — Polgári arak!

Kvaternik tábornok a harc abbahagyására szólította fel a horvát katonákat

Zágrábból jelentik: A zágrábi rádió jelentése szerint Fabian ezredet nevezték ki a horvát véderő vezérkari főnökévé. Az ezredes eddig az *V-ik jugoszláv hadsereg légvédelmi osztályának parancsnoka volt. Sikertől egész csapatával együtt a szerb vonalat elhagyni és százmillió dinár hadianyagot vitt magával. A léghaderő főparancsnokává Kren főhadnagyot nevezték ki, aki szintén kibüntette magát az önálló horvát állam megalakításánál. A csendőrséget felszólították, gyűjtsse össze a horvát területen levő ladianyagot és jelentse a vezérkarnak. Elrendelték, hogy a jelenleg horvát területen tartózkodó szerb tisztekkel a legkorrektebb módon bánjanak. A horvát területen tartózkodó szerb képviselőket a kormány rendeletére letartóztatták és további intézkedésig túszként tartják vissza.*

Az Új Nemzedék írja: Zágrábi jelentés szerint Kvaternik tábornok rádióban parancsot adott a horvát nemzeti-ségű tiszteknek és katonáknak, hogy azonnal szüntessék be a harcot Németország és Olaszország ellen, amelyek a horvát nép barátai és szövetségesei és azonnal térjenek vissza Horvátországra. A lezavart és hadianyagot lehetőleg hozzák magukkal.

Kragujevacot is elfoglalták a németek.

Londoból jelentik: (Reuter.) Az angol főhadiszállás közli: Az északi körzetben igen nagy erejű ellenséges csapatok a daruvári úton előnyomulva elérték a Száva folyót. Az ellenség Jagodina elfoglalása után Kragujevac felé folytatta előnyomulását.

Bukarestből jelentik: (Stefani.) A Duna partján levő szerb ágyúk csütröttökön Moldova helységet bombázták. Péntek reggel minden előzmény nélkül tüzelni kezdték a Moldova és Orsova közötti szakaszt. A román ágyúk válaszoltak a tüzelésre és elhallgattatták a szerb ágyúkat.

Bukarestből jelentik: (Stefani.) Két jugoszláv bombavető repülőgép szállott le román területre. A repülők kijelentették, hogy útban voltak kelet felé. Internálták őket. Egy nagy hárommotoros jugoszláv repülőgép pénteken este Candestinél lezuhant. Roncsai alól kilenc holttestet húztak elő, három tisztet és hat polgári személyt.

Newyorkból jelentik: A *Nap* írja: II. Péter jugoszláv király — athéni

Tiszay Kálmán

épület és műbutorasztalos
Nagyvárad, Verböczy-u. 4 sz.

Villanyszerelési

cikkek

égők, motorok

beszerzési forrása

RAJZ ANDOR Nagyvárad, Alapi utca 2 szám.

TELEFON: 25-12.

értesítés szerint — csütörtökön a görög fővárosban tartózkodott, majd a görög király tanácsára tovább utazott Cyprus szigetére.

Az Esti Újság írja: A Reuter Iroda jelentése szerint Wilson tábornok átvette agörögországi angol haderő főparancsnokságát Waveltől.

Fontos angol kikötőket bombáztak az éjszaka az angolok.

Berlinből jelentik: Mint a NTI értesül, szombatra virradó éjszaka a német légi erőknél kötelek a Bristol-esztoriban Porthmouthot és más fontos kikötőket bombázták Dél-Angliában. Az angol hadiipar fontos berendezéseit súlyos találatok érték a szaturna mentén. Porthmouth kikötőjét is sok találat érte. Magánosan szálló gépek is sikerrel bombázták az

angol kikötőket

Londonból jelentik: (Reuter.) A légügyi minisztérium közli: Az ellenséges légitűkészség a szombatra virradó éjjel túlnyomórészt Anglia nyugati, déli és délnyugati területe ellen irányult. A rövid támadások különösen hevesek voltak Anglia nyugati részében, ahol sok tűz és jelentékeny anyagi kár keltkezett. A déli partok ellen irányuló támadások nem voltak olyan nagymértékűek, azonban ismét jelentékeny kárt okoztak a német bombák. Anglia nyugati vidékén az emberáldozatok száma jelentékeny.

Newyorkból jelentik: (NTI.) Az Associated Press londoni jelentése szerint az angol hadügyminiszter ki-

jelentette az alsóházban, hogy ezután nőket is igénybe vesznek a hadseregben. A nőket a fényszórók kezelésére is felhasználják.

Az összeesküvők harcából népek szabadságharca lett

Berlinből jelentik: A német sajtó nagy cikkeken számol be a magyar hadsereg megindulásáról. A Berliner Lokalanzeiger így ír:

— Az összeesküvők harcából a népek szabadságharca lett; azok a népek, amelyeket Európának ebben az utolsó versaillesi hátyájában eddig bilincsbe verve tartottak. Magyarország kötelességének tekintette, hogy az 1918-ban tőle elszakított terület sorsát ismét kezébe vegye. Ezért adta ki a parancsot a csapatoknak az indulásra.

Megsemmisült a délszerbiai ellenséges haderő

Német-olasz kézfogás az Ohrida-tó mentén. Ellenállás nélkül nyomulnak előre a németek a Bánságban

Berlinből jelentik: (NTI.) A német véderő főparancsnoksága közli, hogy április 11-én délben Szerbiában, az Ohrida-tó felől északra a német és olasz csapatok kezét fogták egymással.

Rómából jelentik: (NTI.) Az olasz csapatok elfoglalták Ohrid városát, az Ohrida-tó keleti partján. Itt történt a német és olasz csapatok első találkozása. A német csapatokkal az olasz lövések, a bersaglierek vették fel elsőnek az érintkezést.

Rómából jelentik: (MTI.) A német páncélos osztagok körükerítették Belgrádot, amelynek bevétele küszöbön áll. A Bánságban a német seregek ellenállás nélkül nyomulnak az ország belseje felé.

Berlinből jelentik: (NTI.) A délszerbiai ellenséges erőket teljesen megsemmisítették. A foglyok száma 40.000-re emelkedett. A zsákmányolt ágyuk száma elérte a 200-at.

Berlinből jelentik: (NTI.) A véderő főparancsnokság jelentéséhez kiegészítésként közli, hogy a hadjárat 5-ik napján a Dél-Szerbiában harcra vetett ellenséges hadsereg megszünt létezni. A még harcra összetömörült alakulatokat egy német hadosztály üldözőbe vette és megsemmisítette. A déli részen bekövetkezett döntő csapások után megindultak az események Észak és Közép-Szerbiában is. Von Kleist csapatai is Nistól északra üldözőbe vették az ellenséget.

HITLER KANCELLAR ÜDVÖZLETE A DUCEHOZ

Berlinből jelentik: (NTI.) Hitler vezér és kancellár a következő táviratot intézte Mussolinihez:

Duce! Abban a pillanatban, amikor győzelmes csapataink a jugoszláv hadszerintén első ízben szorítanak kezét egymással, a legszívélyesebben üdvözlöm önt. Hű bajtársassággal: Hitler Adolf.

MEGSEMMISÍTŐ TÁMADÁS MENETELŐ SZERB CSAPATOK ELLEN

Berlinből jelentik: (NTI.) Német znanó parti repülőgépek Zágrábtól nyu-

gatra pénteken megsemmisítő támadást intéztek szerb csapatok ellen. A támadás menetelő csapatokra olyan nagy erkölcsi hatást gyakorolt, hogy a fel nem morzsolts csapatrészek fehér lepedők feltartásával jelezték, hogy megadják magukat.

Kaposvárról jelentik: (MTI.) A horvát területre behatolt német csapatok Zágrábot elérve, egyesültek a Marburg fe-

lől jövő csapatokkal. A Barcs felől előrehaladó csapatok elérték Lipichet.

Athénből jelentik: (Reuter.) A görögországi brit főhadiszállás jelentése szerint az Észak-Görögországban elfolyó görög csapatok csütörtökön felvették az érintkezést a brit csapatokkal. Macedóniában a helyzet szépen tekinthető át. Nyugaton a németek elérték Janisát és Bitolt.

Szerezzen egy gondtalan estét, jöjjön el a

PANNONIA GRILL-be,

ahol kedd estétől
Lulu Margó boxol

Ila Lusan **Ki a jobb? Táncos revüben**
Lucie Blanche **versenyzik.**
BACHLANOFF és társulata vezetésével a legjobban szórakozhat.

Egyiptom nem hajlandó Angliáért harcolni

Rómából jelentik: (MTI.) Az angol kormány, tekintettel az Egyiptomot fenyegető veszedelemre, felszólította az egyiptomi hadsereget, hogy vegyen részt az ország védelmében. Egyiptomi mértékadó tényezők úgy tudják, hogy a válasz elutasító lesz.

Ankarából jelentik: (NTI.) Isztambul önkéntes kiürítésével kapcsolatban tett előkészületekre vonatkozóan ang-

sulyozzák, hogy ezek az intézkedések semmiesetre sem a háboru előhírnökei. Bár a háboru már Törökország közelében van, a török véderő nem készül háborus akcióra és az intézkedéseknek

NIKOPALL
EGÉSZSÉGÉT
MINDEN DOHÁNYTÖZSÉBEN KAPHATÓ
Gyógyító és foglalkoztatási központ
NIKOPALL E. I. C. Budapest, IV. Gendyár u. 11. tel. 189 330

Tavasza tisztítsa vagy festesse
át pezsétes vagy divatjamult ruházatát!
Ujjá, divatosá varázsoljuk!
Függönyök, ágyterítők szakszerű tisztítása
RAPID Szent László tér 5 és
Szent János utca 46.

FELHÍVÁS AZ IPAROSOKHOZ. Tisztelettel kérjük városunk azon iparosait akik iparuknak leigazolását kérték és a kész leigazolásért még nem jelentkeztek, azokat az ünnep után haladéktalanul vegyék át. Akiknek ezen igazolások birtokukban nincsenek, sem az Ipartestület, sem a szakosztályok semmiféle természetű hivatalos dologban nem állhatnak rendelkezésükre. Tisztelettel az Ipartestület Elnöksége.

Az elsőtétítést khasználó büntettek rögtönítelő bíróság elé kerülnek. Budapestről jelentik: A miniszterelnök rendeletet adott ki, melynek értelmében mindazok, akik akár az elsőtétítés akár a légiaradó idején a honvédelem veszélyeztető rongálást, rablást, gyilkosságot vagy más büntetett követnek el, rögtönítelő bíróság elé kerülnek.

Légoltalmi villanykörtek legolcsóbb beszerzési forrása minden nagyságban és mennyiségben
Vacsi és Dobribán elektro és rádió szaküzlete
Nagyvárad, Kossuth utca 7 Telefon: 27-33.

MINDIG JÓ HA KÉZNÉL VAN
ASPIRIN
TABLETTA

csupán olyan jellegük van, mint az elsőtétítési rendelkezéseknek. A rendelettről a török sajtó is hasonló szelvényben ír.

6 művészeti levelezőlap 4 pengő
RONA fényképészni
Teleki P. utca 4. sz.

PÉTER KIRÁLY ÉS KÖRNYEZETE TÖRÖKORSZÁGBA MENEKÜL

Isztanbulból jelentik: (MTI.) Itteni közlés szerint a jugoszláv állam felbomlásának jelei minden oldalról mutatkoznak. Az államcsinyt végrehajtó politikai vezetők menekülésre készülnek Törökország felé. Oda várják az udvart és Péter királyt is, akinek tartózkodási helyéről semmit sem tudnak.

Belgrádból jelentik: (NTI.) Ertesztül szerint a balkáni német csapatok tudomást szereztek arról az angol parancsról, amely a Macedóniában tartózkodó angol csapatoknak szól és így hangzik:

A balszárnyat fenyegetik, vonuljatok vissza. Ezzel kapcsolatban rámutatnak német részről arra, hogy ez is leleplezi az angolok tervét, mely szerint a szerbeket és görögöket is cserben akarják hagyni.

Csapataink mindenütt elérték a kitűzött célokat

— Az ellenség szívósan védekezik az erődökben —
**Szerb repülőgépek alávaló orvtámadása
 békés járókelők ellen**

A MTI jelenti: Magyarország kormányzója péntek reggel a következő hadparancsot adta ki:

— Honvédek! A kötelesség ismét arra szólít bennünket, hogy elszakított véreink segítségére siessünk. Mindig bevált katonai erőtökre és fegyverekre építve. Bizom benne, hogy ezt az új feladatot is tökéletesen fogjátok megoldani. A magyarok Istene és a nemzet minden gondolata most is veletek van. Előre az ezeréves déli határok felé! Budapest, 1941. április 10. napján Horty, s. k.

A Budapesti Értesítő jelenti: Hivatalos helyen kiemelik, hogy a Kormányzó tegnapi kiáltványa sehol semmi hánytatót nem tartalmaz a szerb népre. Külön utalnak arra, hogy Magyarországnak nincs vitája a szerb néppel, amellyel a jövőben is békében akar élni.

A hadmozdulatokról a határ átlépése után az első jelentés így hangzott:

A honvédség első csapatai péntek délelőtt 11 órakor bevonultak Horgosra és folytatták előnyomulásukat Szabadka felé. Csapataink ellenállás nélkül haladnak előre.

A következő jelentés így szól:

A m. kir. honvédezerkar főnöke közli április 11-én 22 órakor:

Csapataink április 11 folyamán az erődökben helyenként szívósan védekező ellenség ellenállásával szemben a kitűzött célokat mindenütt elérték. Werth Henrik, gyalogsági tábornok, a vezérkar főnöke.

**Szerb repülőgépek gépfegyvertüze
 Kelebia lakosságára**

Szegedről jelenti: (MTI) Pénteken 12 óra 6 perckor légiriadó volt a városban, amely néhány percig tartott — 12.40-kor újabb légiriadó volt, amely 10 percig tartott. Mindkét esetben szerb

repülőgépek hatoltak be az ország területére. Vadászgépeink elűzték a berepült szerb gépeket.

Kelebiából jelenti: (MTI) A határközséget csütörtökön délután hat szerb repülőgép támadta meg. Először nagy magasságban átrepültek a község felett majd visszatérve, mély repüléssel, géppuskával lötték a község utcáin és tersein tartózkodó békés járókelőket, akik közül egy asszony súlyosan, egy lány életveszélyesen s mintegy 10—12 ember elég komolyan megsebesült. Azután az állomást támadták meg és az ott levő mozdonyokat vették célba. Két mozdonyt megrongáltak. A faluban rendkívül nagy a felháborodás a békés lakosság ellen intézett orvtámadás miatt.

Honvédeink bevonulását várja Bácsbodrog megye szlovák lakossága

A Budapesti Értesítő jelenti: Bácsbodrog vármegye szlovák lakossága kérelemmel fordult a budapesti Szlovákia Novony munkatársához, Harminc Milánhoz azzal, hogy kérésüket Bárdossy miniszterelnökhöz továbbítsa. A szlovákok kérése így hangzik:

Nagyméltósági miniszterelnök ur! Bácsbodrog vármegye szlovák lakossága a legnagyobb veszélynek van kitéve. A rend és biztonság helyreállítását és jövő boldogulását a bácsmegeyi szlovákság csak a Magyar Szent Korona országaihoz való visszatéréssel látja biztosítva. Arra kérjük Nagyméltóságodat, hogy sorsunk és helyzetünk biztonságáról gondoskodjék.

Harminc Milán a kéréshez hozzáfűzi, hogy szülőföldjének fenti kérését szívesen továbbítja, mert tudja, hogy a szlovákok a múlt két évtizede alatt csak kényszerűségből éltek együtt a

Szekszárdról jelenti: (MTI) Pénteken délután Kölesd határában, Boriád és Hangospuszta között leszállott két szerb repülőgép. A gépeket és a bennük ülő tiszteket a csendőrség a további intézkedésig őrizetbe vette.

Pécsről jelenti: (MTI) A szerbek péntek reggel felrobbantották a karasica-i hidat. A szerb határőrség a hid felrobbantása után gépkocsikon visszavonult.

Pécsről jelenti: (MTI) Ma délben megérkeztek Pécsre az első szerb hadifoglyok. Elmondták, hogy a tisztek még csütörtökön is arról tartottak nekik előadást, hogy a szerbek mindenütt urai a harcereknek és már Szófiába is bevonultak.

szerbekkel és lelki szemeikkel mindig Budapest felé tekintettek.

Kisebbségű szerb repülő- tevékenységet jelent a légvédelmi parancsnokság

A MTI jelenti: Az országos légvédelmi parancsnokság közli:

Pénteken a déli határ mentén csupán kisebb jelentőségű jugoszláv repülőtevékenység volt megfigyelhető. Szerb repülőgépek megjelenése szükségessé tette a határtól északra fekvő területek riasztását. Bombatámadás sehol sem volt. Egy többmotoros szerb repülőgép Erdély felől jött Nyiregyháza irányában ismét átrepülte az ország légterét. Csütörtökön Nagysomkút és Kőváros között kényszerleszállást végrehajtott szerb gép legénysége, két tiszt és egy altiszt épségben maradt. Fogságba kerültek. A gép több helven megrongálódott.

Jugoszláviát elérte a versaillesi államok végzete

A MTI jelenti: A Magyarországon élő bosznia-hercegovinai mohamedánok a független és önálló Horvátország kiküldtása alkalmából táviratban fejezték ki hálájukat felszabadítójuknak, Hitler vezér és kancellárnak és őszinte testvéri üdvözlésüket nyilvánították a független Horvátország vezetőjének, Pavelics Antennek.

Rómából jelenti: (MTI) A csütörtöki olasz sajtó érdeklődésének középpontjában a magyar csapatok benyomulása és a horvát függetlenség kiküldtása áll. Valamennyi olasz lap egész oldalt átölelő cím alatt, szóról-szóra ismerteti a Kormányzó kiáltványát a honvédséghez intézett hadparancsral együtt. Magyarország elhatározása Rómában a legteljesebb megértéssel és helyesléssel találkozott. Különösen kiemelik a Kormányzó kiáltványának azt a mondatát, amely szerint Jugoszlávia megszűnt — Ebből indul ki Gayda is a Giornale d'Italia vezércikkében és megállapítja, hogy Jugoszláviát is elérte a versaillesi államok végzete. A felbomlás megkezdődött Horvátország kimondta függetlenségét és elszakadt Jugoszláviától. A magyar hadsereg megmozdult, hogy felszabadítsa ottlét testvéreit. A jugoszláviai albánok Albániához való csatlakozásukat kérik. A görög és szerb ura-

Keresztény órásnál javíttassa
 óráját meg ékszerét.

Gierling János,
 Nagyvárad, Széchenyi-tér 6 sz.

lom alatt álló macedónok is várják a felszabadulást.

A magyar kormány szerencse- kívánata az új horvát kormánynak

Budapestről jelenti: (MTI) Bartók László zágrábi főkonzul a magyar kormány nevében szerencsekívánatait fejezte ki az új horvát kormánynak mindjárt megalakulása után. A zágrábi rádió szerint Kvaternik tábornok Petkovics Petart nevezte ki a horvát közbiztonsági szervezet vezetőjévé. Felszólította a horvát tiszteket és katonákat, hogy még a mai napon tegyék le az esküt az önálló horvát államra.

Róma is örömmel üdvözlí az önálló Horvátországot

Rómából jelenti: (MTI) Illetékes olasz körökben rámutatnak arra, hogy az olasz nép őszinte örömmel fogadta azokat a katonai eseményeket, amelyek a horvát nép felszabadításához vezettek. Olaszország számos tanujelét adta, mennyire szívén viseli a horvát nép sorsát, amelyhez vallási és kulturális közeledés szálai fűzik. Az érdeklődés Horvátország sorsa iránti állandó volt. Ez az érdeklődés alábbhangzott, mikor ugyilatszott, hogy a horvátok a megegyezést keresik a szerbekkel. Olaszországban az adriai béke érdekében nem nézték rossz szemmel a megegyezést, azonban továbbra is vendégjogot biztosítottak a horvát nacionalista vezetőknek. Amikor Jugoszlávia belépett a háborúba, a horvátok igazi vezetői a Ducehoz fordultak és segítséget kértek felszabadulásukhoz. A horvátságának kétféle vezetője volt Macsek és Pavelics. Macsek abba a hibába esett, hogy fenntartotta az érintkezést Belgráddal és legutóbb elfogadta a miniszterelnökhelyettesi megbízást is. Pavelics megalkuvást nem ismerő vezér maradt és ezért külföldre menekült. A horvátok őt tekintik igazi vezérüknek és Olaszországnak nem kis része volt ebben. — Ezért örömmel üdvözlí olasz részről a zágrábi helyet alakulását.

Az olasz lapok hasábos cikkekben foglalnak a balkáni hadszíntér helyzetével és megemlékezett arról, hogy Magyarország megindult az egykori Jugoszláviában élő magyar lakosság védelmére. A Popolo di Roma szerint Versailles utolsó alkotása is széthullott. A Messaggero szerint a tengely csapásai alatt Jugoszlávia rommá lett.

Elhagyta Budapestet az angol követ

Pozsonyból jelenti: (NTI) Szimics, volt pozsonyi jugoszláv ügyvivő, a követség személyzetével együtt Szovjet-országra irányában elhagyta Szlovákia területét.

A Budapesti Értesítő jelenti: Péntek délben fél egy órakor a magyar kormány által rendelkezésre bocsátott kőlvonaton a volt angol, holland és belga követségi misszió főnökei és személyzete elhagyták Budapestet. A vonat Lavocosse szovjetországi határalomásra viszi őket, ahol a Szovjet által rendelkezésükre bocsátott vonaton folytatják útjukat Moszkvába.

ARTA BUTOR

minőségével, választékával, olcsó áraival

MINDENKIT KIELÉGÍT

ARTA Butorcsarnok

Gróf Bethlen István-utca
 Pannonia szálló épület.

Kiterjesztették a határátlépési korlátozásokat

16–60 év között levő férfiak, 18–50 év között levő nők csak külön engedéllyel hagyhatják el az országot

Budapestről jelenti a MTI: A magyar állampolgárokra régebben életbeléptetett határátlépési korlátozása alá csak ezentúl a 18 és 60 év között levő magyar állampolgárságu férfiak, tekintet nélkül arra, hogy katonai szolgálatot teljesítenek-e, vagy sem, valamint a 16 és 50 év közötti magyar nők, tekintet nélkül foglalkozásukra és az esetleges szakképzettségükre.

A 18 és 60 év között levő magyar áll-

ampolgár férfiak és 18 és 50 év között levő magyar állampolgár nőknek az érvényes utlevélén kívül a belügyminisztertől külön határátlépésre jogosító engedélyt kell kérni, ha el akarják hagyni Magyarországot. Határátlépésre vonatkozó engedélyt a belügyminiszter csak kivételen ad meg. Ez alkalmával is figyelemztetik az utazni akaró közönséget, hogy saját érdekében csak haszthatatlan esetben utazzék.

1841 1941

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank

fennállásának 100-ik esztendejében.

Alapított 1841-ben kelt királyi szabadalomlevéllel.

Alaptőke és tartalékalapok: P. 56.000.000.—

Nagyváradfi fiókja:

Bémer-tér

Telefon: 10-31.

14 évi kényszerzünetelés után újból megkezdte működését.

Betéteket előnyösen gyümölcsötzet

Ingatlanokra előnyös kölcsönöket nyújt

Bankszerű hiteleket folyósít

Foglalkozik a Banküzlet minden ágával.

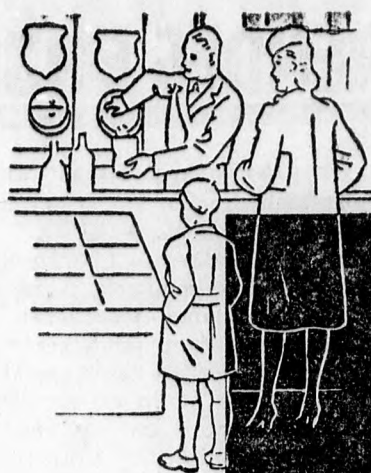
Szenzációs külön kiállítások is lesznek Budapesten a Nemzetközi Vásár ideje alatt

Budapestről jelentik: A Budapesti Nemzetközi Vásár nagy vonzóereje egyre több intézményt késztet arra, hogy a Vásár ideje alatt rendezze meg a maga külön kiállítását. Eddig az autószalma egész külön utakon járt, de ezidén már ez a szalma is hozzákapcsolódott a maga kiállításával a Nemzetközi Vásárhoz. Közvetlenül a vásár területe mellett kapott megfelelően nagy helyet a városligeti Gerbeaud-pavillontól a Hermína-útig akként, hogy ebbe a területbe belesik a Közlekedési Múzeumnak impozáns épülete is. Magát a Közlekedési Múzeumot is teljesen újra rendezik és ennek a külön kiállításnak a szolgálatába állítják. Ezúttal az autósakma általános motorizációs és hadi kiállítás rendez, ami azt jelenti, hogy nem csupán az autók és motorkerékpárok, hanem az összes modern motorral hajtott hadigépezetek, repülőgépek, tankok, ágyúk, csapatzállítók védelmi és támadóeszközök és eszközök mind odakerülnek közvetlenül a közönség szeme elé. Természetesen erre a külön kiállításra külön belépőjegyeket bocsátanak majd ki.

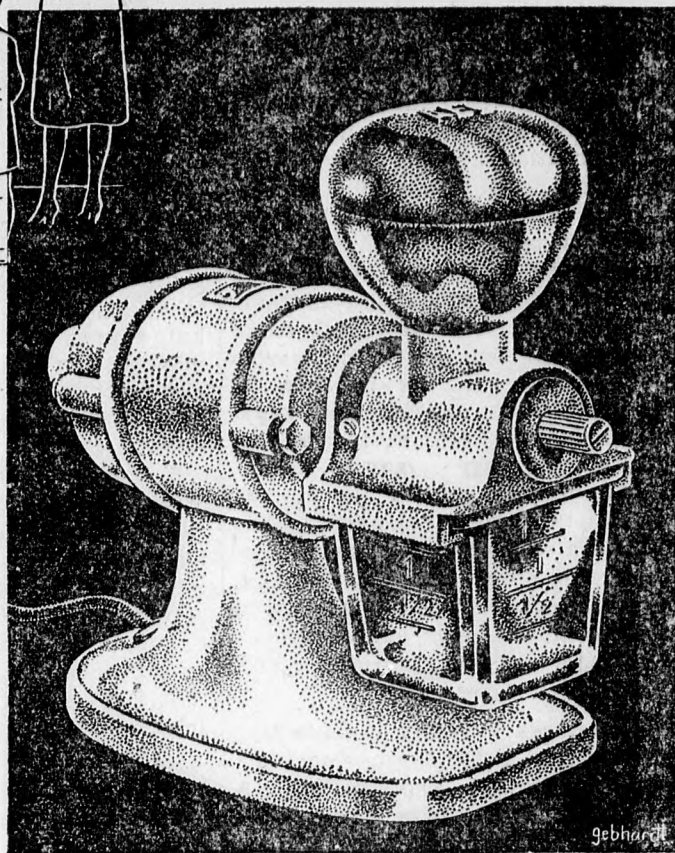
Ugyancsak kedvezőnek tartja az alkalmat a maga külön kiállításának megrendezésére Erdélyi irodalma is. Erre a célra ugyancsak a Vásár területe mellett a Fővárosi Múzeum épülete és környéke fog terv szerint, rendelkezésre állni, hogy Erdély méltó keretben mutathassa be az elnyomtatás 22 évének minden irodalmi termését. Egyelőre tárgyalások folynak arról, hogy szerves része lesz-e ez a kiállítás a vásárnak, avagy külön belépődíj mellett tekinthető-e majd meg.

Az immár nagymúltú és évről-évre gyönyörűbb Virágkiállítás is a vásár ideje alatt kerül megrendezésre, szintén a Vásár területének tözsomszedságában, az új hatalmas kiállítású Stefánia-úti üvegházban és annak virágos tündérekertté átalakított széles környékén, természetesen külön belépődíj mellett. De különleges attrakciókra készül Budapesten minden színház, minden mozi, minden látványosságot nyújtó intézmény, amelyek megtekintésére jelentős kedvezményeket élveznek a Nemzetközi Vásár látogatói, akik a vásárigazolványnak ezt a célt szolgáló utalványja ellenében a pénztáraknál a kedvezmények igénybevételére szóló szelvényfűzetést kérhetnek és kapnak teljesen dímentesen.

A május 2-től 12-ig tartó Budapesti Nemzetközi Vásár utazási, vízum- és rengeteg más kedvezményt nyújtó vásárigazolványait minden utazási és menetjegyiroda, valamint a vásár minden tb. képviselése már árusítja és ilyet bárki válthat magának.

A kávéfőzés történetéhez

Villanymotorral hajtott báztartási kávédaráló. A műszaki tudomány egyik újabb vívmánya. Gyorsan és mindenkor tökéletesen egyenletesen darál. Magantufajdon

A huszadik század...

modern háziasszonya a villamosságot is a kávéfőzés szolgálatába állítja, hogy a jó kávéfőzéshez megkívánt tökéletes darálást feltétlenül elérje.

Jó kávédaráló egymagában azonban nem elég a kávéfőzéshez. Ahhoz más is szükséges. A törökök, habár bőven volt is babkávójuk, szerecsendióvirággal, koladióval egészítették ki a kávé jó tulajdonságait. Mennyivel egyszerűbb ez ma! Csak hozzá tesszük a **Franck-cikóriakávét**, azt, amelynek dobozán a megbízhatóság jelét, a jellegzetes kávédarálót látjuk.

Pompás színt, kiváló zamatot, étvágygerjesztő, kellemes illatot, valamint tökéletes, finom ízt ad a

Franck

cikóriakávé

Nincs **petroleum,** vezesse be a villanyt kedvező fizetési feltételek mellett. **Kovács Gyula** villany és rádiószerelő, Alapi u. 2.

HOGYAN LETTEM RENDES EMBER ROMÁNIÁBAN

Az anyaországi tisztviselők, akik különféle jelentkezési kötelezettségeink elmulasztása körül elkövetett mulasztásainkat hivatalos szigorral állapítják meg, el se tudják képzelni, mennyire nem vezet bennünket erdélyiek semmiféle rosszindulat s milyen angyalian ártatlanok vagyunk ezekben a néha vétségeknek is minősülő mulasztásokban. A román megszállás szörnyű éveiben az tette helyzetünket félig-meddig elviselhetővé, hogy lehetőleg nem tettünk eleget a felhívásoknak, nem jelentkeztünk és nem iratkoztunk be sehol sem, nem szereztünk igazoló iratokat, nem töltöttünk ki adóbevallási és egyéb íveket, tisztázatlanul hagytunk életbevágó kérdéseket, s ha katonai, polgári vagy vagyoni helyzetünkben már-már nyakunkon éreztük a hurkot, kis anyagi áldozattal, aminek baksis volt a hivatalos neve, mindig sikerült annyi levegőhöz jutnunk, amennyi elegendő volt egy kisebbségi embernek ahhoz, hogy egy darabig, a legközelebbi revíziós határidőben való csalódásig eltengesse életét.

Bukarest, az erdélyi hajótöröttek menedékhelye pedig éppen eldorádója volt a rendezetlen viszonyoknak. A nagy balkáni dzsungelbe került erdélyi ember, hacsak rendkívüli körülmények nem kényszerítették, rendre munkát vállalt, mesterséget űzött, vagyont szerzett anélkül, hogy valakinek is elárulta volna lakáscímét, anélkül, hogy adót fizetett, bármilyen nyilvánvalóságban szerepelt, vagy katonáskodott volna.

Magam is nyolc évig éltem a román fővárosban állampolgársági bizonyítvány, személyazonossági igazolvány, adóbizonylat, katonai igazolvány és minden egyéb elképzelhető és elképzelhetetlen irat nélkül s bejáratos voltam a törvényhozás mindkét házába, a miniszterelnökségre és valamennyi fontosabb miniszteriumba, külügyi konferenciákon jelentem meg a kül és belügyi sajtó képviselői között, karhatalmi kordonokon törtem át intézményekkel voltak kapcsolataim, jöttem-mentem, utaztam, harcoltam és perlekedtem — s mindehhez nem rendelkezték más irattal, mint egy, a fővárosi rendőrprefektúra által szabálytalanul kiállított riporter igazolvánnyal, amely tulajdonképpen sohasem, de a legjobb esetben csak néhány hónapig volt érvényes...

S ezzel a felszereléssel még utlevélhez is jutottam, több ízben is tisztán

az egyik sajtófőnök jóvoltából, aki nál korrektebb román ember bizonyára nincs is a világon...

De az utóbbi időben — 1938 körül — fejükbe vették a románok, hogy komoly európai államot teremtenek országukból és szigorú rendelkezéseket bocsájtottak ki rendezetlen katonai és polgári viszonyok között élő honpolgárok megzabolására. S ami még ennél is jobban sarokba szorított minket, notórius nemjelentkezőket: nem lehetett többé utlevélhez jutni okmányok nélkül, s arról már igazán nem bírt lemondani egy kisebbségi román honpolgár, hogy időnként átruccanjon a trianoni határon egy kis magyar levegőt szívni.

S közben kezdtek megjelenni az új szigorú rend hiénái a lakásomban. — Először egy adóügyi közeg jött s rámbizonyította, hogy évek óta főlem botját sem mozdítottam illyirányu kötelességeim teljesítésére. Megütöközve kérdeztem meg az államkincstár szemfüles ügynökét:

— Hogy bírtak elcsipni engem, aki sehol se vagyok nyilvántartva?

— Hohó — büszkélkedett — kell érteni a mesterséget!

Ertette is. Négy száz lejt vasalt ki belőlem, s a dolog elintéződött.

Aztán egy őrmester lépett be rendezetlen viszonyaim zürzavarába Nagy irattáskával, zordanon kopogtatott lakásom ajtaján. Töredelmesen bevallottam neki, hogy Bukarestbe költöztem, kor elvesztettem katonai igazolványomat s azóta nem szereztem újat és természetesen nem tettem eleget minden év őszén a jelentkezés és igazolvány lepecsételtetés kötelességének. Rettenően kikelt ellenem, megfenyegetett de ötszáz lejjel megnyertem ügyemnek. Megígérte, hogy nem tesz jelentést, sőt vállalkozott arra is, hogy megteszi az első lépéseket katonai helyzetem rendezésére. De mult az idő, s nem intézkedett a gazember. Pedig akkor sürgősen utlevélre volt szükségem s azonkívül elhatároztam, hogy felkereszek valahol Erdélyben, amihez óhatatlanul szükséges a rendes honpolgárok sorába lépni. Nagy felkészüléssel fogtam munkához.

Mialatt ügyvédem — ő tudja hogyan — állampolgársági bizonyítványomat szerezte meg, én gyorsan jelenkeztem a lakáshivatalban, ahol aránylag olcsón szabadultam, mert a kedves kihivatalnok — aki ebben az időben óriási forgalmat bonyolított le — csekély negyven lejjért megbocsájtotta a

nyolcszáz lejt mulasztást, s aztán elmentem a hadkiegészítőhöz, ahol egy jöltáplált, cigányképu őrmesternek bepanaszoltam a kollégáját, amiért ötszáz lejt vett el tőlem potyára. Nagyon megbotránkozott és kijelentette, hogy „az egy szélhámos“.

— No, mi is a baj? — kérdezte aztán.

— Nincs katonai igazolványom és nyolc éve nem jelentkeztem.

Határtalan együttérzés kifejezése ült ki arcára.

— Rettenetes, uram. Nem ismeri a törvényt? Minden egyes jelentkezés elmulasztásáért három hónapi börtön jár. Magát becsukják uram.

— Jó, jó, — feleltem — de egyszer csak kiszabadulok s akkor mégis csak rendezni kell ezt az ügyet. Főként azért, mert utlevélre van szükségem.

Kicsit gondolkodott, aztán kerekén megmondta:

— Meg lehet csinálni, de sok pénzbe

kerül. Minden jelentkezés pótfásáért ötszáz lejt jár. Még mindig olcsóbb, mint három hónapi börtön.

A szívem verése elállt. Ez mégis csak sok pénz egy kis hanyagságért. Kétrégesetten alkudni kezdtem. Nehezen de engedett.

— Tudja, uram, az a baj, hogy ez nem mind az enyém, mert az ügy sok kézen megy át s mindegyikhez kell pár száz lejtnek ragadnia...

Nem volt rosszindulatú ember, s végre sikerült is vele 1500 lejtben megállapodnom. S még is csinálta becsülettel. Mikor a kaszárnya udvarán diadalmas arccal átadta nekem a sokpecsétetes igazolványt óvatosan körültekintően:

— Menjünk valahová félre, hogy ki egyenlíthessem tartozásomat.

De ő vidáman rámszólt:

— Adja csak uram a pénzt.

Igy lettem rendes ember Romániában... Persze idő kell, amíg ebből a rendből és rendességéből kigyógyul az ember. Azért ezennel tisztelettel kérem az összes hivatalokat, legyenek élnézzel irántuk, erdélyiek iránt...

Jávor Béla

50%-os utazás
50% BUDAPESTRE
 a Nemzetközi Vásárra.
 Odautazás: április 26-tól május 12-ig.
 Visszautazás: május 2-18-ig.
 Felvilágosítás és jegykiadás: MAV. HIV.
 „IBUSZ“ menetjegyirodában Nagyvárad,
 Rákóczi-ut 10/a. Telefon: 11-17

Husvételi üzenet

Irtá: Dr Patzkó Elemér

Míg megszállás alatt éltünk, mindig azt bangoztattuk, — mi a kisebbségi sorsban megacélozódtunk, vállalkozóbb szelleműek lettünk, megtanultunk a magunk erejéből — ha nagyon rebezen is — szabad pályákon megélni. Ma mégis szomorúan azt látom, hogy mint egy járvány lépett fel ismét a régi magyar betegség itt a visszatért területeken is, tömeges tódulás a közhivatali pályák felé.

Kereskedők, iparosok, szabadfoglalkozásuk jönnek nap-nap után s támogatást kérnek, hogy közpályán helyezkedjenek el.

Ma, amikor a szeretet ünnepe a Jóisten jóvoltából új részek térnek vissza a magyar Hazához, mindig fokozott mértékben kötelessége a kötelezettség vállalás. Ezen a téren első helyen áll, hogy ne mi várjunk mindent az államtól, hanem mi adjunk mentől többet annak.

Aki szabad pályát választ, az többet tud teljesíteni, több lehetőség áll előtte az egyéni vállalkozás szempontjából s emellett saját magáról is ügyessége és rátermettsége arányában tud gondoskodni, s nincs a fixfizetés keretei közé beszorítva.

Kevesen vagyunk, akik érdeklődünk és tudjuk, hogy az állam, a Magyar Haza roskadozik a közalkalmazottak és nyugdíjasok terhe alatt. Ezt vitathatatlanul mutatja, hogy csak a trianoni országgrész nyugdíjasainak illetményeinek kifizetésére az utolsó nyolc évben az ország összes egyenes adó bevételei

elégtelenek voltak, s mi lesz még azok a területeken, amelyek visszakerültek s amelyek most kerülnek vissza.

Minden magyarnak tehát kötelessége lelkiismereti kérdést formálni abból, hogy lehetőleg szabad pályán helyezkedjék el s ne kapjon, hanem adjon annak a Magyar Hazának, amelynek újból való feltámaszásáért annyit imádkoztunk.

Nekünk kisebbségi sorsból visszatért magyaroknak kell példát mutatnunk minden magyarnak, ha nem akarjuk, hogy a mi drága Magyar Hazánk a súlyos terhek alatt összeroppanjon s mi ismét szolgasorsba kerüljünk.

Ezt üzenem szeretettel minden erdélyi magyar testvéremnek.

LAFAYETTE

Rákóczi-út 8 Tel. 11-13

Bundák megóvását vállaljuk.

A NAGYVÁRADI ORVOSI KAMARA felszólítja mindazon kerületi-be tartozó orvosokat, kik valamelyik román kamarának voltak tagjai, hogy a régi kamarai tagsági díjnak megfelelő összeg felét (1941 első felére) postautalványon 14 napon belül küldjék el dr. Veress Andor pénztáros címére, Nagyvárad, Gyár-utca 62. sz.

MAGYAR
ÁLTALÁNOS HETELBANK
 Alapítva: 1867 Központ: Budapest, V. József Nádor-tér 2-4. Sürgőnycim: Hitel
Foglalkozik a banküzlet összes ágával.
 Fiókok és affiliált intézetek minden nagyobb vidéki városban.
Levelezők:
 a bel- és külföld minden fontosabb kereskedelmi gócpontjában.
Nagyvárad fiók Rákóczi ut 2 szám.
 Telefon: 1546-47-48.

1941 MAGYAR HUSVÉT

KÉT KATONA A SIR ELŐTT

Irtta: P. JÁNOSSY BÉLA

A palesztinai barna éjszaka ráhullott a környékre. Jeruzsálem felett komor, füstszínű felhők úsztak, s mintha szemük volna. fenyegetőleg néztek le a bűnös városra, mely gyilkolt másfélnapfal ezelt, s bemocskolta kezét egy igaz ember vérvével.

A sir előtt, amelynek sötét torkába hatalmas kődarabot taszítottak, s amelyet papi pecséttel tett feltörhetetlenné a Magas Tanács, kétoldalt két római katona állott. Nekidőltek a mohos sziklafalnak és ásítottak, mint akik halálosan unják az egész silbakolást. Az egyik végre megszólalt. Hangja tompa volt és enyhé bosszankodás vibrált benne.

— Te, Lepidus.

— Hallom, jelelt ez elnyújtott hangon, s érzett, hogy szendergéséből verte ki a megszólítást.

— Nem is tudom, folytatta Caro, a másik római, hogy voltaképpen miért is rendeltek ki ehhez a sirhoz. Ha késelő részeg gladiátorokra, vagy tolvaj rabszolgákra keilene vigyázni, a carcer előtt, még érteném. De minek őrizni egy halottat, akit éppen eléggé elkínzottak ahhoz, hogy tökéletesen meghaljon szegény?

— Bolondok ezek a zsidók, mondta Lepidus. Bolondok és félnek. Amíg meg nem ölték ezt a prófétát, addig azért féltek tőle, mert élt, most azért félnek tőle, hogy meghalt. Gyáva, piszok náció ez, pajtás.

— Nem azért félnek tőle, hogy meghalt, hanem hogy feltámad.

— No, ettől ugyan nincs mit félniök. Aki egyszer lekerült az Orcusba, az többet meg nem látja Phoebus tűzszekejét.

— Csakhogy megígérte ám ez a tudós zsidó, hogy feltámad harmadnapra.

— Hát ezt meg tudja csinálni, akkor nem próféta, hanem bűbájós. Különben nem egytől hallottam a zsidók közül, hogy sok csodálatos dolgot művelt. Hallottál-e valamit a kafarnaumi százados szolgájáról?

— Te, színesedett meg kissé a Caro hangja, én láttam ezt az embert a zsidó főpap udvarában, aztán a helytartó palotájában. Megvesszőzték, összeverték, leköpdözték, ennyi gazságot római el nem tűrt volna. És ő úgy állott némán és keményen, mint ha ő maga parancsolta volna, hogy mindezt megselekedjék vele.

— Eh, bolondság, ellenkezett Lepidus. Ő is zsidó, tehát gyáva.

— Ne mondd ezt pajtás, tiltakozott Caro. Egy fejjel túlnötte a helytartót is. Ugy nézett mint egy király. Valaki ostoba tréjából tövisszorosul nyomott a fejébe. Te, Lepidus, Zeusra, olyan volt ez az ember, mint egy király.

— Hát abban igazad van, hogy hősi türelemmel viselte a gyalázatoságot, amit zsidó vérei vele elkövettek, enyhült belátóbbra a Lepidus hangja. Most már csak arra vagyok kíváncsi, hogy csakugyan fel kél-e ebből a sirből? Ha arra gondolok, hogy egy ilyen nagy hatalmu varázsló mi mindenre képes...

— Nem is volna jó te, tompította le

hangját Caro, s babonás lelke titkon megremegett. Képzeld el, egy halott, aki feltámad...

— Ez lehetetlen. A halottakat még a halhatatlan istenek se támaszthatják fel. Hogy tudná akkor egy zsidó?

— Várj csak pajtás, folytatta Caro. én erről is hallottam valamit. Beszéltek egy Lázár nevű zsidó zsidóról aki négy napos halott volt, amikor feltámasztotta.

— Láttad?

— Én nem, de látták azok, akiktől hallottam.

— És te hiszel a zsidóknak?

— Hinnem kell Lepidus, mert úgy vettem észre, hogy akik őbenne hisznek, azok mintha már nem is volnának zsidók többé.

— Ugyan? Hát micsodák?

— Nem tudom én azt neked megmondani pajtás. De mások. Nem lármások, nem szentelének, nem csinálnak minduntalan zavart és bosszúságot a helytartónak. Meg aztán, — nem gyűlölnék úgy minket, rómaiakat...

— Hisz éppen azért feszítették meg a saját vérei, mert a zsidók királyt akart lenni.

— Hogy mi akart lenni, azt én nem tudom. Csak azt tudom, hogy mindenkiel jót tett, amíg élt. Nem minden király képes erre pajtás. És ha mind erre visszagondolok, akkor... akkor azt se tartom lehetetlennek, hogy csakugyan feltámad ez az ember.

Lepidus egyelőre nem válaszolt. Társának szavai különös gondolatokra únszolták kérés, de alapjában nem romlott lelkét. Végig vonult képzeletében az egész pénteki nap, a helytartó palotájától a Koponyák-hegyéig. Ő is belesodródva az áradatba, végigszemlélte az egészet. Ráemlékezett, hogy délután hat óra tájban elsötétült az ég, dörgött, villámlott, földindulás volt, vihar szántott végig Jeruzsálem felett, s akik öt perccel előbb még dühtől habzó szájjal piszkolták a keresztet feszített prófétát, aki már senkinek sem árthatott többé, most rémülten, eszeveszett kapkodással me-

nekültek az elemek haragja elől.

Igen, csakugyan gyáva, hitvány, rongy náció ez, mely csak akkor tája száját üvöltésre, amikor büntetlenül teheti. Mélységes undort érzett egyszerű lelkében a nép iránt, s legelső sorban a pöffedt szemű, hájas Kajafás főpap oldalában szerette volna gallus kardját megforgatni. Ugy érezte, hogy minél jobban gyűlöli ezt a nációt, annál több szálnalmat érez aziránt az agyonkínzott ember iránt. Önkénytelenül buggyant ki szájából a hang:

— Te Caro.

— Hallom pajtás.

— Tudod, mire gondoltam? Ha ez az ember itt, a szemünk láttára csakugyan feltámad ebből a sirből akkor én azt mondom, hogy ez az ember egymaga többet ér, mint az összes halhatatlan istenek együttvéve.

— Zeusra! kiáltott fel fojtottan Caro, ugyanerre gondoltam én is pajtás.

Ezenközben az ég peremén halvány csik jelent meg s a kora hajnal friss szellője enyhén megillette az alvó faágak hegyét. A két katonán sajtóságos álmoság vett erőt. Az éjszakai őr-tállítás kimerítette őket. Várták már a reggelt, mely az éjszakai nyirkot kipárologtassa tagjaikból.

Caro egyszerre felfigyelt.

— Hallod Lepidus? Mintha mozgás zaja jönne a sirből.

— Nem hallok én semmit. Ellenben szörnyen álmos vagyok ezek miatt a gaz zsidók miatt. Hogy Titus császár ölte volna valamennyit a Jordánba.

Alig ejtette ki e szavakat, mindaketen, mintha delejes ütést éreztek volna, térdre buktak s kezüket szemükhöz emelték védekezésül a fényesség ellen, mely e pillanatban az egész sirt elöntötte. Már csak kimondhatatlan érzések bódulatában látták — de látták —, hogy a Magas Tanács pecsétje kettéreped, a szikladarab mintha láthatatlan kezek emelnék elmozdul a sir elől, melynek ajtajában tisztán, fehérén, sápadtan, de jelséges nyugalommal ott áll a tegnapielőtt délután keresztet feszített Názáreti...

— Uram... próféta!... Hiszek benned!... kiáltotta a belső elragadtatás kitörésével Caro.

— Uram... ki vagy te?... fuldokolt a dermedt bámulathatban Lepidus.

A hajnal felhasadt Jeruzsálem felett. A Koponyák-hegyén ott meredezett még a három kereszt, de a közepeket a kelő nap sugaraiból már meleg glória övezte. A két római katona pedig a félelemtől és az ihlettől fehérre vált arccal jelentette a századosnak, aki a véres drámát tegnapielőtt végig nézte, hogy a próféta, akit a zsidók megölték, ma hajnalban feltámadt halottaiból.

A százados arcán mély öröm hullámzott végig. Két kezét a két egyszerű katona vállára tette és megindult hangon mondta:

— Katonák, testvéreim, aki feltámadt, az az Isten fia, a mi Urunk!...

S a két egyszerű római katona ettől a pillanattól fogva megtagadta a halhatatlan isteneket.

FÖLTÁMADÁSROL ZENG A DAL MA

A Tél a Földről cenzúrázta dalok, virágok tarkaságát, folyókra jégpáncélt fagyasztott, mit bombarobbanás se vág át. Főcsokrunk volt a szénaboglya, fő dalnokunk a halál baglya, fő magtárunk a csépell szalma. Nincs zordabb, mint a Tél uralma!

S a semmiházi gyöngyvirágok vágy-ajka résecskéket rágott a jégpáncélon! Ibolyácskák bújtak ki, hogy a Holdat lássák, mint gyermekek a friss kalácskát, arany ruhát öltött a somfa s felforrított rigók részeg vigalma. Jön, jön a Szépség forradalma!

Seregszám nyílnak reggelente a nárciszok s a tulipánok: körülfutok kamasz-levente gyanánt és szebb jövőt kívánok! Pünkösdi rózsák illat-gömbje mint szentelő leng levegőmben s piros szót kurjant a vén alma. Jön, jön a Szépség forradalma!

Szemnek Szépség kell, szívnek Jóság. Jézust a Földről cenzúrázta a télkemény alávalóság: a sirba dugta egy garázda érdekcsoport, hogy szent varázsa embertavaszt gyújtó parázsa s minden csodája véle halna! Mi vaksibb, mint önzők uralma?

Mert harmadnap fölkel a Jóság, sebei égtek, mint a rózsák, minden szava, minden csodája úthán van mindég minden tájra, átütnek az önzés uralmán, lejárt eszmék, korok uralmán! Föltámadásról zeng a dal ma: jön, jön a Jóság forradalma!!

MÉCS LASZLO

SICULUS:

TEMPI PASSATI

(NAPLÓRÉSZLETEK)

Tizenhatban a nagy székelyfutáskor magam is mentem, de később, amikor már lefolyt az áradat és amikor már elmúlt minden veszély, inkább a szűkölködő rokonságnál vittem élelmet a háborúval kiszikkasztott magyar Kánaánba. Vonattal szállítottam lovat, szekeret, szénát s még tűzifát is. Nálunk akkor jó termés volt.

Széna fogytával tanácsos volt pénzzé tenni az állatokat abban a szűkös szentesi környezetben. Ebből a célból Orosházára vitt az utam.

Csak lassu ügetésben haladtak a lovaim, hogy ne bágyassza ki a hosszú út. Vásár előtt kimélni kell az állatot, különben az őszi langyos délután is lankasztó volt.

Először jártam lassan menő alkalmatossággal a Nagyalföldön s csak akkor ismerkedtem a végtelen pusztával. A pusztának a szépségét a háború és az időjárás mind letarolta. Nyár óta nem hullott eső, ezért avarba szomorodtak a végeláthatatlan mezők. Az avart szüntelen borzolta a kezét, lábat zsihasztó meleg szél. Valami akat-részből kevés volt a levegőben: kétszeresen kellett fúvatni a tüdőt. Az akác-fák megtépetten emelkedtek csóvának a százfélé ágazó utak mellett. Gulyának hire se, ménes nem nyerit, buzavetés nem zöldel, ember is alig jár. Ugy látszik, minden a harctérre vonult. Szalmahulladék sárgítja az utakat, döglött libák fehérítik a sáncokat. A gyér tanyákon halott csend az ur, a kerítésen belül a kutyák unottan nyújtózkodnak, restellik az ugatást.

Vagy tán megérezték, hogy csak egy békés pap kocog el akkora otthoni terüvel, hogy tiz lépést se tudna futni tőle. Azt se tudná hová.

— Bácsi, melyik út vezet Orosháza felé? — Kérdek egy erre járó.

— Emitt ez nit! — Körít egyet betjával a világ négy tája felé.

— No, most igazodj el! — mondom a kocsis legénynek. Az kacag.

Előre megyünk egy halmot szegélyező úton. A domb fölött nem lehet átjárni. Darab valami az otthonból. Leszállok a szekérről és fellépek az emelkedés legtetjére. Csak olyan magas, mint odahaza, egy cigányhuruha.

De fenn vagyok. Fenn. És onnan nézek keletre. Mintha látszanék Keresztúr!

Egyszerre nagyot dobban a szívem: oldalvást énekszó hallatszik. Vigacs-kán pattog, akárcsak a mienk otthon, innen vagy hatszáz kilométernyire. Az éneknek sajátos íze van: olyan, mint az áfonya keserősége; átüt a vastag szirupon is.

Arra nézek. Vagy hat eke szint, a tujaknyi lovak a hámba feküdtek, hasuk csaknem a földet éri.

A langyos szél ideveri az éneket:

— Felsütött a hold világa,
Az én rózsám ablakára. Csuhalaj!
Vajjon annak mi az oka:
Az enyémre nem süt soha,
Hajja, de csuhalaj!

Lefutok a dombról, a szántók felé irányítottam a szekeret.

Az ekék megállnak, még a lovak is rámnéznek. Aztán nyomban megindul

hat ember gyermekekkel és asszonyokkal felém. Tiz lépésre kalapot lobogtatnak, az arcuk fémlik. Egyik megszólal:

— Uram, Jézus Krisztus! Honnét kerül ide a plébános ur?

— Ahonnan maguk — feleltem kacagva. Ők egy pillanatra hallgatnak: Martonosba, Kadácsba. Szentmihályba akasztották a gondolatukat. Fajjuk kigyöngyözött a homlokukon.

Nem kinoztam őket sokáig. Elmondtam, hogy otthon nincs sok baj. Imitt, amott csak néhány ház rongálódott meg, az emberekben alig esett kár. De már kitisztult a határ s nemsokára mehetünk is haza.

Láttam és hallottam, hogy a szavaimra miként estek le a mázsás kövek a székely szivekről. A kövek befuródtak a Nagymagyaralföld középebe. Talán ott a széles rónán nincs is más kő ezen kívül.

— Csak legalább olyan időnk lenne, hogy karácsonyig elvégezhessük otthon az őszi vetést! — aggodalmaskodtak nagy reménykedéssel.

Megnyugtatóan utbaigazítottak. Oly pontosan kijelölték az utat Orosháza felé, mintha gyermekkoruk óta ott kergettek volna délibábót. Jobbnak látták azonban, ha éjszakára a közeli tanyán maradok.

Aztán elváltunk. Ők szántottak tovább pénzért valamelyik tanyásnak. A tanyás hevert otthon, nem kapott kedvet a munkára, mert keményke volt a föld. Az a föld, amit gazdájuknak éneke mellett szántanak a székely kis lovak. Az otthoni szegény, sziklás földhöz szokott kicsi lovak

Földieimnek szót fogva, a Mágócs pusztán, egy jóképű tanyán kértem szállást. Nem szívesen de adtak.

A gazdának csak a válláig ért az én 180 centis magasságom, ahhoz való volt a terjedelme is. Dübörgő beszédű volt, hangja, mint a pályán visszaraható kugligolyó. Paraszt volt, de valamennyire tanult és kiskirály a birtokán. Suhanc fia az állatok körül tett, a sovány, magas felesége a házból szüntelen ki s bejárt. Hangját nem lehetett venni, az ura tekintését félénk szomorúsággal kerülte. Az ember komoly volt, arca csak gyenge felhős. Nem is lehetett más, mert ha ez az emberkráter nagy haragra gerjed, előnti nemcsak a tanyát, de az egész pusztát.

Valami háborúság folyt a házassélek között s talán ezért is fogadtak csak immel-ámmal a gazda.

Ahogy besötétedett, a szótlan asz-

35 perc **Kolozsvár**
70 perc **Budapest**
85 perc **Marosvásárhely**
repülőgéppel.
A Magyar Légiforgalmi r. t.
Járatat télen is közlekednek.
Felvilágosítás: Rákóczi út 13. sz.
Telefon: 11-17

szony asztalra tette a vacsorát. A vacsora vékony volt: akkor fejt négy liternyi tej s utána sütötök. Az ember az asztalhoz hívott s elég szívesen kínált. A tőkből csipegettem valamit, mi alatt ő a két kézre fogott mázos fazék-ból cseppig kiitta a négy liter tejet.

— Ponciusát a gyomrának! — gondoltam.

Évés után törekedtem több szóra birni, alig sikerült. Csak félvállról félmondatokban felelgettem. Közben megtudtam, hogy törvényhatósági bizottsági tag, azért a beszédet a politikára tereltem. Otthon voltunk: megindította a folyamatos beszédet, amiből a televény földnek a szaga áradott. Birtokának a határain földbe cövekelte oszlop lábait. Szájában irtózatosszódorongott forgatott, hogy leüssön minden kutyát és minden urat, ki ártó szándékkal a földjére lép, aki magas adóval akarja kiszívni a paraszt birtok zsirját. Hogy leüssön akár egy hadsereget, amelyik az ő tulajdonára éhez. Mert azt megértette, hogy Rákóczi milliárdokat ásott bele a magyar szabadság termőföldjébe, világos volt előtt, ugyanabba földbe csurgatott paraszti vérnek a termő ereje is, de hogy abból a vérből kinőtt milliárdokat idegen érdekekért pazarolja el a magyar, azt nem érti. Mert ilyenkor a magyar nem ur, nem nábob, nem dzsentimen és nem lojalis kell legyen, hanem iszonyuan káromkodó, irtózatosszódó paraszt.

Az Alföld humuszából a paraszti vérbe átment brutális erő, akkora kitoréssal forrongtak a bikanyaku ember domború mellén, hogy képes lett volna egy marok szoritással megfojtani egy ármádiát.

Nem vitatkoztam vele, nem emiegettem, hogy a világegésben a közvetett magyar önvédelem is vivja a harcát. Mert a guruló szikla előtt nem vitatkozni, csak félreugrani lehet.

— Meg fogjuk szervezni, uram, saját magunkat és a mi munkánk jogán, mi fogjuk irányítani a magyar életet! — mondta kemény elhatározással.

Ráhagytam, de mégis mellékvágányt csatoltam a súlyos beszédek útja mellé.

— Miért nem szántanak? — kérdeztem. — Hiszen itt még most is tele van az Alföld nagy csontu erős lóval!

— Nem lehet, kérem, mert kemény a föld s igen ráz az eke, — felelte oly meggyőződéssel, mintha legyőzhetetlen vis maiorral állana szemben.

— Jól szántanak közelben a székelyek? — kérdeztem a rácsafolás hangszülőzása nélkül.

— Jól! — ismerte el, de nyomban nagyot nyelt. Eszrevette a rossz vágányt.

— Hát ugy látszik, szokva vannak a keményebb munkához, — magyarazkodott.

És a keményebb munkához szokott nemes székely ugy a harctéren, mint az Alföldön végzi a lehetetlen munkát. Énekszóval rohan a halálba s énekszóval fakassza a földből az életet.

Ez az ember pedig igényli az országvezetés hatalmát, mert a félkézrel felzántott Kánaán neki önti az aranyat, mert neki, terem a föld az első fehér kenyeret.

Amint hallottam, az én vendéglátó gazdám háboru után országgyűlési képviselő lett.

Vajjon helyette kik szántották meg az országházban a magyar ugart?

Orosházára délelőtt érkeztem. A nagy község piacán már álltak a vásári sátrak. A legtöbb: csizmadia sátor. Még cirkus is volt, nagy dobbal és lisztes képű bohóccal.

A lovaim két lábára ágaskodva törtek keresztül a zajon. A vásári nép sikong, va tért ki utunkból, pillanat alatt a gyűlölködés és az átkozódás központjába kerültem.

A vásártéren lehiggadt a lovak tüze, csendesen álltunk és vártuk a vevőt. Délután egy jó módot mutató, kendős parasztasszonnyal megkötöttem a vásárt, minek utána a lakására hajtatam, hogy kifizesse az apósa, mert az ura a harctéren volt.

Az após 50 év körüli tagbaszakadt ember volt. Ahogy meglátta a menyét, a lovakat és engem, sötét pirosra színlte a képe. Szemintéssel a házba kergette az asszonyt s a lovakat kezdette vizsgálni.

— Ne járjon a szürkének a fara felé, mert csiklandós, — intette a legényem.

— A fehérszín is ugy kapós, ha csiklandós, — bölcsködött.

Elkérte a baromcédulát, a leirást rápásztította a lovakra.

— Ez a ló lopott — mondta a fekete.

— Maga mit beszél? — fortyan-tam rá.

— Én azt, hogy hunn van az M. betű a lapockájáról?

— Itt né! — mutatta a legény a kis sé benőtt jegyet. — Különben ha velünk beszél mossa ki a száját!

— Hát nem lopott vagy egyszer a tőlőből ez a ló?

— Nézze, öreg, ne bölcsekedjék, — torkoltam le. — Fizesse ki a pénzemet s maradjon Isten hírével.

— Azt már nem, nagytiszteletű ur, én nem vettem semmit az urtól.

— Az asszony azt mondta, hogy a pénzt maga kezeli.

— Az a céda? Az a félkegyelmű? Az mitsem vártam, mert folyamán van téve az ezre pénzában. Nem fizetem ki, bunkura!

— Üssék-e egyet réja? — sugta a kocsis.

— Megholondultál? — intettem le.

A vén ember otthagytott s bement a lakáiba. A lakásból sírás, éktelen káromkodás tört kifelé.

Közben a hallgatózó szomszéd rabiztatott, hogy keressem az igazamat a bíróságnál, mert itt minden vagyon az asszonyé s az asszonynak szüksége is van a fogatra.

Illendőség okából is a már csendessé vált házba nyitottam. Az asszony még szepegett, láthatólag jól esett a részvétteljes rápillantásom.

— Isten áldja, öreg. Majd találko-zunk a bíróságon, — bucsuztam el, aztán megindultam a nagypiac felé.

Elhagyatottnak éreztem magam ebben az idegenben. Bizonytalanul haladtam a széles utcán a nagyméretű luteránus templom irányában. Maskor élveztem volna a sötét torony mögött bujkáló napot, most otthon járt a gondolatom.

Valami egyenletes koppanások éb-resztettek fel. Hátranézek s szinte elképedve látom, hogy a vén, konok ember nyomon követ. Jó jel, gondoltam, aztán újból csak hazazökkenem.

Nemsokára a messziségben egy ingó, rucalépésekkel szembejövő, kövérkes alak tűnt fel.

— Álmodom-e? törültem meg a sze-

mem. Ilyes jelenetek csak a régi drámákban adódnak, amikor a hinarba gomolyított hőst megmenti a deus ex machina.

Már előttem is állott Gáspár Lajos fárásbíró, távoli rokonom. Őt is a menekülés hulláma dobta ide. Ugy néztük egymást, mint partra dobott hajótöröttek.

Ahogy megtudta ügyemet, jóízűen kacagott.

— Nekünk az a sorsunk, hogy az igazunkhoz is harc árán jussunk. De ne félj, pajtás! Ma megidézem a vén tökéletlent s holnap már le is tárgyaljuk az ügyet, — nyugtatott meg.

A közelben hallgatkozó küzdőfél megértette a bíró biztatását. Alázkodó lépésekkel közelített. Kalapját félkezében tartva, köhécselés közben kihűlt mentegetőző szók után, ott a helyszínen kifizette a súlyos ezreket.

Aztán nem láttam többet, csak magunkat. Magunkat, akik sok fele elszóródva, az idegenben megfogjuk (de csak az idegenben) egymásnak a kezét. Átadjuk egymásnak a segítő, a gyújtó szikrát, mint olimpiai tüzet és futunk célunk felé s győzelem után vissza, haza a székelly Marathonba marakodni.

Nem jöttek meg a fecskék...

Hányszor énekeltük zárt ajtóknak mellett, nagy titokban: „Fecskemadár szállj, sehol meg ne állj, vidd el az én üzenetemet: lesz még magyar nyár...” s ha fecskét láttunk elcikkázni a magasban felcsendült a lelkünkben ez az édes, bús, reménykeltő dal. És most itt állunk a tavaszban, április közepén, s nincs fecske sehol. A magyar nyár rövidesen ránk köszönt, csak a fecskék késnek az idén.

A házban, ahol lakom, az eresz alatt árván búsul a fecskefészék. Minden reggel megnézem, megjött-e vajjon a fecském, „akiknek” olyan sok uzsonnamorzsát szórtam már, de nem érkeztek még meg, késnek, nem tudnak, — vagy talán nem is akarnak megjönni. Nem akarnak? Erre gondolni sem merek. Hiszen úgy szeretik őket a magyar tavaszt, magyar nyárt, mintha csak ebből az áldott magyar földből sarjadtak volna s csak telelni mennek Afrikába, a meleg napsütésbe. Azért is nem tudtak megjönni biztosan, mert a Földközi tengeren háború van és a repülőgépek, légharóók ágyuk, állandó tüzén át nem tudnak, nem mernek nekivágni a nagy utnak, hogy a magyar ereszek alatt tölthessék az ideai nyarat is. Szegény fecskék, vajjon hányszor próbálták meg, hogy hazajöjjenek? Ki tudja, mennyi ártatlan, kedves fecskemadár hullt élettelenül a tengerbe, mert belekerültek a légiharcok öldöklő felhőjébe? Hány fecske sir most Afrikában magyar lézke után, mert nem tud elrepülni telelő helyéről?

De ki tudja, — talán hűsvét után megváltozik a hadihelyzet s a Földközi tengerre is esőndet és békét parancsolnak az egyesült német és olasz haderők s akkor a mi kis fecskéink is hazatérhetnek. S akkor újra biztathatjuk őket a régi, kedves dallal: „Fecském, fecském édes fecském, vidd el az én levelecskémet...” s hozz rá mielőbbi boldog választ. (h. ö.)

ENNI VAGY NEM ENNI?!

Irta: KINIZSI ANDOR

1. „Enni vagy nem enni: ez itt a kérdés!”

Ezt nem Hamlet mondta, a hajdani dán királyfi, hanem Csücsök Márton jelenleg is élő hazai állampolgár, aki saját háztartással rendelkezik. Bár több mérget nyel, mint tyúkhuslevest.

— Mi eeeez? — kongja búsan, amikor letezik elébe az ebédet.

— Paraj tükrötjással — sóhajtja az asszony.

— Nos, először is utalom — zengi ércesen Márton úr, — másodsor pedig ez volt hetfün és csütörtökön is!

A feleség ismét sóhajt:

— Emlékezte kiváló, de ha jobban megerölteti az agyát, akkor az is eszébe juthat, hogy hétfőn sertéshústalan nap van, kedden borjúhústalan, csütörtökön egytál étel, pénteken egészen hústalan nap s így azt eszünk, amit kapok. Karaj nincs, paraj van, sajnálom. Háborus időköt élünk, mindenkinek össze kell húzódnia!

Csücsök férj nem óhajt otthon is háborúságot, ennél fogva úgy össze húzódik, mint a mogoró, mert immáron tíz évi tapasztalatból tudja, hogy ő a feleséggel szemben soha sem győzhet. Szótlanul ülve marad asztali támaszpontján s megeszi a spenótot.

— Megjegyzem: ebben több vitamin van, mint a borjúsültben — néz rá az asszony. — Azonkívül már most közölhetem, hogy húsvétkor sonka sem lesz, mert kevés kerül forgalomba. Takarékoskodni fogunk.

Csücsök nem szól. Előveszi az újságot és böngészni kezdi.

Az újságban háborúról olvas, korai záróról, élelmiszerkorlátozásról, cipőtalprendeletéről, tehát laposakat pislog s azt gondolja:

— Az asszonynak megint igaza van. Nagy időköt élünk.

Aztán felfedez a lapban egy eldugott hírt és mosolyra fakad.

„Svájcban egy vendéglős hanglemezekon figyelmezteti vendégeit a korai zárórára, hogy így gyengéd figyelemmel előkészítse őket a helyiség elhagyására. Az új ötletnek nagy sikere van.”

— Ez más dőji! — motyogja Csücsök és eltűnődik a fura újításon...

Való igaz, hogy nem szívesen...

2. ritő dolog, amikor a szórakozó embert a legkellemesebb pillanatban rideg hangon felszólítja a főúr:

— Zárunk, urak, zárunk!

A vidám vendég két perccel azelőtt még a sárgarigóval karöltve szálldosott a magas jegenyefaha fűhészkebe most meg az a borzalmas lehetőség fenyegeti, hogy valóban repülnie kell. De kifelé.

Svájcban ezt tapintattal csinálják.

Jó a barna éjjel, ám a vendég nem megy, mert áll a muri. A tulaj ekkor bekapcsolja a hangszóróba az előzetes jelentés-lemezt:

— Hejderette, csim-ham-bumm!

A kocma fülelni kezd, mire zenezó hallatszik, majd női hang:

— Emye, Aladár, hogy milik az idő, be kár. Nem innánk még egy üveggel? Rohan az idő, de azért maradjunk pár percig. Nosza hát!

A lemez tapintatosan elhallgat, Zürich Aladár azonban az asztalra vág és fenkölt rigmusban rendeli meg a litert:

— Uccu neki, megérett a meggy. uccu bizony, lecsúszik még egy!

Már mint egy köcsög bor. Ha drága is azért jól esik.

Mig a hangszóró pihen, a vendégek gőzerővel isznak, hogy rendelkezésre álló időtöredéket minél célirányosabban használhassák ki. Nemso-kára ugyis újfenti zenezó harsog:

— Ah, mely vágatva szalad az óramutató... Friss egységes kolbász sült kint a konyhán, be jó volna egy adagot rendelni. Hölgyeim és uraim, húsjegy nélkül kapható! Parancsolnak?

Bájos dolog ez, ki tudja a kedves felhívásnak ellentállni? Csücsök Márton biztosan nem. Nos, a svájci kártyákat sem kell féltetni, ők is értik a módit. Gyorsított falatozás indul meg az asztaloknál, amelyek körül fokhagymaszag és édes keringődallamok szállnak, hogy ütemesen egyenek a vendégek. Elvégre ki képes sült kolbászt és savanyu uborkát rumba-ütemre enni? Az ember ne siessen, elvégre akad még vagy egy félóra.

Ezt a harminc percet azután különféle lelkesítő bemondások tarkítják. Kinek sört, kinek konyakot, avagy szalontüdöt ajánl a fardhatatlan hangszóró, amely a kellő pillanatban a fekete kávéra, sőt a szódabikarbónára is célzást tesz. Amint látható: a zenés záróafelszólítás a legkényesebb igényeket kielégíti. Az embernek töprengnie, étlapot böngésznie sem kell, mindent a fülebe rikkantanak.

Jó világ van arrafelé — méltzik Csücsök, amint lelki szeme elé vetíti a svájci állapotokat, de aztán eszébe jut a kényes pont is: vajh, mi történik a fizetés percében?

No, akkor sem esik kétségbe a ravasz hanglemez.

Komor gyászindulót intonál s zokogó hangon rebegi be:

— Semmi sem tart örökké, még a mai este sem. Elég baj. Sajnos, be kell csuknunk a kocsmát, különben

a tulajdonost csukja be a rendőrség. Nagyon köszönjük tehát drága vendégeink eljövételét, most azonban jojcaukat és távozásukat kívánjuk. A számlát ne feledjük kifizetni. Pá.

Ezzel vége a közvetítésnek.

A főúr körbejár és kivételesen zenekari kíséret nélkül vasalja be a pénzt. Ha netán akadna valaki, aki nem fizet, szépen bekapcsolják a vilamos önindítót. — Svájcban berendezkedtek a technikára! — amelynek motorzúgásától a többiek nem hallják, hogy mekkora ivben hagyta el a link alak a kocsmát és hol ért földe...

— Ilyesmit nálunk is be kellene vezetni — dünyyögi Csücsök és feleségének elmagyarazza a szédületes találmány lényegét. Majd így folytatja merengve. — Milyen szép volna például, ha az ürüppörköltet tangó dallamok kíséretében szolgálnák fel a vendéglőben s a kukoricás kenyér evését valami jóhangu énekesnő dalaival tennék vidámmá.

Csücsöknek fölényesen vág vissza:

— Peetersze, magának tüstént lumphalason jár az esze! Nem elég, hogy a bort cigányzene mellett döntik magukba a férfiak, most már kelkáposzta mellé is teljes zenekar kéne?

— A muzsika és a dal — feleli átszellemülten a férj, — szinesebbé, kellemesebbé teszi az ember életét. Sokkal derüesebb válna rögtön a társadalom, ha az adóhivatalban víg tánczenét közvetítenének, az ügyvédi felszólítást kottamelléklettel küldenék és a végrehajtó rezesbandával kopogtatna be úri hajlékunkba.

— Azt elhiszem, de számomra nem vigasz, ha műdalokat dúdolnak a fülemben s ugyanakkor csak egy pár selemharisnyát és negyedkiló szappant utal ki az üzlet. Ami Svájcnak talán jó, azt én nem fogadom el.

A férj ábrándosan tekint a szivarja füstjébe.

— Szerény véleményem szerint a nők nem értenek a zene igazi szépségeihez, nekik csak az kell, amire táncolni lehet. A férfilelek azonban le tud hatolni egy kis dal mélységeibe is...

— Igen, ha az asztal alá itta magát! — jegyzi meg epésen a feleség, aki soha sem örvendezik a férfiak vendéglői danászásának. Csücsök tehát lehajtja a fejét és nem vitázik tovább céltalanul. Később meg is kiüti fejét az újságból és óvatosan megkérdezi:

— Mi lesz a mai vacsora, szivecském?

— Kalarábé rántottával és ha kívánja, — csárdással!

A férj gyomra szívesen tiltakoznék az újabb tojásétel ellen, de már nem szól. Hallgat, elvégre a csárdás nem csak táncot és nótát, hanem nyaklevest is jelenthet bizonyos esetekben...

UJ SZELLEM,
a lakásművészetben
Csak
PAPP MARGIT
lakásművészeti kiállításán
Rimanóczy utca 8.

S. Szathmáry Erzsébet:

KEGYELEM

Kegyelem fenség, zsarnok királyom, te vágatató holnap, ne sujts le rám! még tele virágos az én világom, mesékre tanít tavasznyám...

Élni szeretnék, sokat remélve. — Az én tavaszomtól messze a tél, — csalódás, bánat hiába tépta, ujjongva virul virág, levél...

Daloló szívet adott az Isten, hogy teledalolja a holnapot, rámcókolt lelke isteni szikrát, égő tavasznak ő alkotott.

Kegyelem fenség, zsarnok királyom, te vágatató holnap ne sujts le rám! még tele virágos az én világom, mesékre tanult tavasznyám...

FODOR VIOLA RIPORTJA:

: Ősi név a cégtáblán :

Hogyan lesz egy érittségizett magyar leányból textilnagykereskedő. Akadályverseny a hepe-hupás kereskedelmi pályán

A Szent László-ér 5. szám alatti „Frutex” textiláru nagykereskedés üzlethelyiségében, az irodát jelképező íróasztal előtt ketten ülünk: a tulajdonos, Fráter Paula és e sorok írója. Beszélgetünk.

Azaz: helyesebben, ő beszél és én hallgatom; csak néha-néha szakítom félbe egy-egy kérdéssel. S ahogy beszél, előadásából egy világnáború utáni öntudatos, semmilyen munkától vissza nem riadó, bátor magyar leány minden akadályt legyőző akarása és kitartása bontakozik ki.

Mint a neve is mutatja, régi nemesi család sarja. Az ősi név és ősi vagyon évszázadokon át apáról fiúra, fiúról unokára szállt, míg lassanként az ősi vagyon szétforgácsolódott s a világháborúnak, az azt követő politikai és gazdasági összeomlásnak, egészen új világnak kellett jönnie, hogy az ősi név — még pedig leányon! — büszkén és öntudatosan, egy textiláru nagykereskedés cégtáblájára kerüljön.

Egy leány elindul

— Hogyan jutottál arra a gondolatra, hogy „textiles” légy? — kérdezem.

— Hosszú és bonyolult ügy ez. — válaszol mosolyogva, — olyan bonyolult, hogy sok mozzanatra már magam sem tudok visszaemlékezni. De, az igazat megvallva, szívesen el is felejténém pályám kezdetének és fejlődésének egyes állomásait, mert némelyek közülük ma is fájdalmas emlékeket ébresztenek bennem. Sokat, nagyon sokat küzdöttem, míg idáig jutottam, — mondja kissé felhősebb arccal. — És ne hidd, hogy most már célhoz érkeztem s megkönnyebbülten mondhatom: Végre, a sok küzdelem után immár nyugodtan dolgozhatom!...

Kis szünetet tart, majd ismét beszélni kezd:

— Mint tudod, érettségi után hiteltalpa mentem. A Léderer-gyárban dolgoztam a könyvelésben. Itt néhány év múlva — banális, világháború utáni regényfordulat! — leépítettek. Új állás után kellett néznom. Otthon nem maradtam házikisasszonynak, mert szükség volt a keresetemre. Kapóra jött, hogy két, szintén leépített kollégám kis szövődét létesített. Ide kerültem be, szintén irodai munkára. Közben azonban — miután az irodában csekély munkám akad, — szinte állandóan a szövődében tartózkodtam és ellestem, megtanultam a szövés minden csínját-bínját. Megismerkedtem a szövőgép legkisebb csavarjával is és megtanultam hibáinak a kijavítását. Ismerőseim, ha valamilyen ügyben kerestek, gyakran találhattak abban az időben gépjavítás közben, könyökig olajosan, vagy éppen a gép alatt fekve. Miután így az egész üzem menetét ellenőrizhettem, csakhamar tisztán láttam, hogy ez az üzem nem életképes, tehát én rövidesen ismét állás nélkül maradok.

— Elfelejtettem említeni, — folytatja elbeszélését, — hogy itt, ennél a kis üzennél egy ügyes szövőmester dolgozott, aki akkoriban jött haza a „negátblól”. Ez a szövőmester, látva főprengésemet, egy szép napon ezzel a merész ötlettel állt előm: „Tudja mit? Csináljon egy szövődét!” Mondanom sem kell, hogy az első pillanatban leesett az állam a csodálkozástól. „En, szövődét? — kérdeztem — hiszen nincsen pénzem!” „Az nem baj, — mondta ő. — majd kerítünk!” Tudniillik neki sem volt egy fillérje sem. A gondolat azonban ekkor már gyökeret vert a fejemben és nem hagyott nyugodni, míg végre is határozott tervvé alakult bennem.

Minden kezdet nehéz

Vevő jön, félbe kell hagynia az elbeszélést. Miután udvariasan kiszolgálja, ismét leül az íróasztal mellé és így folytatja:

— Amikor otthon előálltam a tervvel, hogy: szövődét akarok alapítani, kinevettek. Én azonban most már ragaszkodtam elhatározásomhoz s ezt az otthoniaknak is komolyan kellett venniük! Édesapámnak volt valamennyi megtakarított pénze s azt rendelkezésemre bocsátotta. Ez azonban kevés volt az elinduláshoz. Ittam egy módosabb nagynénémnek és pénzt kértem tőle is. Küldött, de nem elegendő. Tudomásom volt arról, hogy egyik barátomnak is van némi megtakarított pénze. Azt is kölcsönkértem. De még így sem volt együtt a kezdő tőke. Kölcsönt kellett fölvennem — negyven százalékos kamatra. Ezenkívül a társam is hozott némi pénzt a vállalatba. Ez az összeg azonban csak jelentéktelen hányada volt az én befektetett tőkémnek. Mégis, az akkori körülmények miatt az egész vállalatot az ő nevére kellett íratnunk, mert neki volt ipara. Ez később sok kellemetlen félreértésre, sőt hamis vádaskodásra is vezetett.

— Mikor történt mindez? — szakítom félbe az elbeszélést.

— 1937-ben.

— Nos és hogyan indult meg az üzem?

— Bizony, szegényesen. Egyetlen mechanikai szövőgéppel és két munkással kezdünk... És rengeteget dolgoztunk: reggel hat órától este tízig, mindennap. Lassan-lassan átvégődünk a kezdeti nehézségein és fokozatosan kialakult szerény vevőkörünk is. 1939-re a kezdő szövőgép mellé még öt szövőgép sorakozott az összes mellékgépekkel s adósságainkat is kifizeltük. Ma már teljesen tisztán áll az üzem, sőt nagyobbösszegű forgatókénk is van.

Kis szünetet tart, elgondolkozik s homloka borús redőkbe fut; majd könnyű mosollyal hozzátesszi:

Légvédelmi létra

készen, olcsón kapható
Mussolini tér 15 fateler
áru raktár mögött.

— ...de, hogy miként mentem keresztül, amíg idáig jutottam, azt csak én tudom!

— Például?

A'mailan éjszakák

— Csak egy esetet mondok el. Egy időben — ha jól emlékszem, a Goga-kormány alatt, — nagy pangás állott be az üzemben. Ugy álltam már, hogy nem volt miből fizetnem a munkásokat. S amint így, gondterhelten hazamegyek, otthon expressz-levél vár. A barátom írta: kéri, hogy haladéktalanul fizessem vissza a kölcsönkért pénzt. Ugy éreztem, mintha villám sújtott volna belém. Ez a levél, ebben a kétségbeesítő pillanatban! Mit tehettem? Egy hónap haladékot kértem becsületszavamat adva, hogy akkor maradéktalanul visszafizetem az összeget. De az alatt a hónap alatt egyetlen éjszakát sem aludtam! S a legszörnyűbb elhatározások érlelődtek bennem arra az esetre, ha a meghatározott időben sem tudom a barátomtól kölcsön kért pénzt visszafizetni. Letelt a hónap s miután más kiút nem volt, ismét kölcsönt vettem fel. Személyesen vittem el a pénzt barátomnak s elébe tettem: „Itt a pénz! — mondtam kimerülten. — de Te azt nem tudod, mibe került ez nekem!...”

— No és most? ... Most talán már végre révbe kerültél? — kérdezem feszült érdeklődéssel.

Munkában a konkurencia

— Ne hidd azt! — mondja lemondó kézlegyintéssel. — A katonai közigazgatás alatt minden a legnagyobb rendben ment. Pontosan kaptam a gyártáshoz szükséges nyersanyagot és olyan mennyiségben, ahogyan az a keresletnek megfelelően szükségesnek mutatkozott. Amint azonban a katonai közigazgatás végetért, minden megváltozott. Lépten-nyomon a konkurencia által hamis vádakból emelt akadályokba ütköztem. Hosszas utánjárás és igazolás után végre mégis sikerült a dolgot rendbehoznom. Most még csak azt várom, hogy a nyersanyag-kontingensemét föl-emeljék. Ez rendkívül fontos lenne számomra, mert egy ilyen üzlet menete nagyon ingadozó. Volt idő például, amikor naponta teljes huszonegy órát kellett dolgoznom, máskor meg egyáltalában nem volt munka. Most jól menne az üzem. És most meg nyersanyagot nem kapok elegendő mennyiségben! Már pedig, ha másért nem, de szociális szempontból is indokolt volna a kontingens fel-emelése, mert, ha kétszer annyi nyersanyagot kapnék, kétszerannyi munkást juttathatnék kenyérhez is.

— És ez az üzlet? — kérdezem

— Ez? ... — mondja sokatmondó kézlegyintéssel, majd így folytatja:

— Decemberben kaptam meg az iparengedélyt és az üzletet februárban nyitottam meg. Eltekintve attól, hogy már az árubeszerzés körül is ugyanolyan nehézségekbe ütköztem, mint

az üzemmel kapcsolatban, most újabb és immár leküzdhetetlennek látszó akadályok jelentkeznek. Egy miniszteri rendelet értelmében ugyanis a jövőben csak azok foglalkozhatnak textiláru nagyban eladásával, akiknek erre a közellátási miniszter engedélyt adott. Ennek az engedélynek a megadását minden textil-nagykereskedőnek kérvényeznie kellett. Itt jelentkeztek az újabb akadályok. A kérvényeket ugyanis az itteni iparkamarához kellett benyújtani véleményezés végett. Itt azonban elsősorban azokat veszik figyelembe, akiknek nagy tőkájük van s akik már régen dolgoznak ebben a szakmában. Miután pedig a miniszter csak legfeljebb három-négy kereskedőnek engedélyezi a nagyban elárulást, nekem aligha lehet reményem az engedély elnyerésére. Pedig, úgy vélem, éppen bennünket, kezdő kistőkészeket kellene támogatni, hogy nyugodtan dolgozhassunk és fejlődhesünk! Még kell még jegyezmem azt is, hogy én voltam az első Váradon, aki a magyar főhatalom visszaállítását követően az iparhatóságnál iparengedélyt kértem úgy az üzemre, mint az üzletre. Ez az egyik. Van azután másik nehézség. A gyárak, felhasználva azt a körülményt, hogy egyelőre bizonytalan: kik maradnak meg, mint nagykereskedők, — nekünk, kezdő és új iparengedéllyel bíró kereskedőknek nem hajlandók szállítani. Ilyen körülmények között azt hiszem, ezután minden erőmet és képességemet csak az üzem fejlesztésére fogom fordítani. Egyébként jellemző, hogy a multkorában az egyik keresztény textilnagykereskedő ezzel nyitott be hozzám: „Bejöttem megnézni, milyen az üzlete. Ugy sem sokáig láthatom már...”

Pillanatra elhallgat, elgondolkozik maga elé néz, majd elmosolyodik:

— Barátom, ha néha, ritka szabad időmben összetalálkozunk, azt szokták mondanik: „Könnyű neked, Paula! Nincs gondod, megvan mindened!” Én ilyenkor csak mosolygok és ennyit mondom:

— Bizony, nekem nagyon könnyű...

Esteledik. A szomszédos üzletek felől már a legördülő redőnyök éles csattanása hallatszik. Itt a zárási idő. Elbúcsúzom hát én is és amint hazafelé tartok, elgondolkozom.

Annny: szó esik manapság a mindkét nembeli ifjúság pályaválasztásáról s annyian követelik egyre sürgetőbbben az ipari és kereskedelmi pályákon való térfoglalást. Én magam is azzal a szándékkal jöttem ide, hogy a „Frutex” cég törekvő tulajdonosának dícséretreméltó vállalkozását példaként és buzdítással állítsam a pályaválasztás előtt álló, képzett magyar leányok elé. És most?

Példaként odaállíthatom, mert az ő vállalkozó szelleme, kitartása és akadályt nem ismerő, erős akarála például szolgálhat minden magyar leány előtt. De hogyan buzdítsak az ő példájával, amikor minden lépése még a hatóságok részéről is szinte leküzdhetetlen akadályokba ütközik? Amikor még neki is, ennyi energia és kitartás mellett is, meg kell torpannia és származégetten vissza kell vonulnia?

Ezen az állapoton, úgy vélem, segíteni kellene. Nem elég, ha szavakkal biztatjuk fiainkat, leányainkat az ipari és kereskedelmi pályákon történő térfoglalásra. Egy kis jóakarattal, megértéssel és tőkénl: tetteikkel támogatni is kell őket! Hogy legyen bátorságuk az elindulásra és kitartásuk a cél elérésére!

Dr Géresy Léber János:

Megint láttam valamit...

— Képek a jugoszláviai forradalomból —

Novisad (Ujvidék), 1941. III. 26.

Még minden csendes. Politikai feszültségnek, izgalomnak nyoma sincs ebben a fényes és tágas étteremben, melyben ma este vacsorázunk. Minden asztalt foglalt. Vidám vendégek zaja, gyors beszéde és hangos kacagása tölti be a termet. Fürgén sürgőnek-forognak a pincérek. Pillanatok alatt hozzák a drága ételeket s a még drágább italokat, mintha éreznék, hogy ez a jó kedv, ez a költséges s számukra ez a kereset nem tart már sokáig. A zene szünet nélkül szól. Csodálom ezeket a muzsikosokat: hogy bírják ezt az embertelen fáradságot. Váltakozva játszanak mindent: klasszikus zenét, szerb dalokat, táncdarabokat s mélabús szép magyar hallgatásokat. A közönség vidám. Minden számot külön megtapsol. Csak éjjel után komorulnak itt-ott el az arcom s jókedvű asztaltársaim közül én veszem észre talán csak egyedül, hogy német barátaim sok valcer-rendeléseit haragos tekintettel tűrik a szerb vendégek. En se hederitek sokat a haragos tekintetekre. Hiszen két nap óta minden ujság a paktum méltatásával, dicséretével van tele. Ki gondolná azt, hogy mindez a sok dicséret és méltatás csak külső máz, hivatalos kormányvélemény? Hogy a nép többsége másként érez, másként gondolkodik...? Pedig ha jobban megfigyeltem volna a dolgokat, láthattam volna magam is, hogy hajnal felé szorosabb gyűrűbe húzódtak össze a szerb vendégek s egyre több, egyre hangosabb szerb dal rendelésével és éneklésével akasztódtak, vagy zavarták meg a németek mulatását. Így adtak kifejezést nemtetszésüknek s talán gyűlöletüknek is, mely a világháború óta — minden eddigi tapasztalatom szerint — kitörhetetlenül ég a lelkiükben a németiség irányában.

MARCIVS 27

Kitör a forradalom

A késő hajnalba nyuló éjszakai szórakozás után kissé tovább alszom. Kilenc óra felé óriási lármák kelt fel szenderegésből. A szörnyű hangorkán úgy tör át a szobám csukott ablakán, mintha egy megáradt folyam vad vizei törték volna át a gátat s öntenének el minden békés zúgot haragos hanghullámaikkal. Riadtan ugrom ki az ágyból. Feltépem az ablakot s ijedten rettenek vissza a képtől ami elém tárul. A téren, mely szállodám, a katolikus templom, a városháza s a szemközti palotásor között terül el, — ezer és ezer ember ordít és tombol. Mint a megvadult ménes szilaj lovak, ide-oda futkároznak a perc hangulatától ittas emberek. A gyermekek mindenikének kezében nemzetiszínű zászlócska leng. A felnőttek öklüket rázzák, kucsmájukat, vagy kalapjukat dobálják. Lát, szólag minden rend és cél nélkül tombol a vad kavargás. Kiáltásaikból nem értek semmit.

Gyorsan magamra kapom a ruhámat s lesietek a szálloda kapuja elé. Megkérdezem a portást: mit jelent ez a tüntetés. Felragyogó szemmel újságolja: „Megbukott a kormány! Pável herceget elűzték s trónraültették

II. Pétert, a fiatal királyt.“ Kimegyek az utcára. A tömeg elkap és magával sodor. Jobbról is, balról is ürdítanak valamit a fülembé, amit nem értek. Bólintok rá, hogy igen. Mit mondhatsz még mást: még mindig nem értem az egész vad tüntetést. Egyszerre azonban megértek mindent. Valaki — nem messze tőlem — elordítja magát: Le a paktummal...! Pusztuljanak a „svabák“ (németek.) Olyan vad, szinte természetellenes és egyhangú üvöltés tör ki erre s tart percekig, hogy az egész testem végig borzong bele. Óvatosan, nehogy észrevegyék a szökésemet, fúrom magamat keresztül a tömegben s sietve hagyom el a teret, melyen most az elvadult, vagy tudatosan elvadított emberi lélek mélyéről feltörő gyűlöletnek máglyái égnék...

Zsidók a tüntető felvonulások élén

Egész napon át tart a tüntetés. A kezdeti kaotikus rendetlenséget lassan rend váltja fel. Százaz, ezres csoportokban menetek vonulnak végig a város utcáin. Az iskolák növendékei, — az óvodásoktól kezdve a tanítóképzők tanulóijáig — mind az utcán vannak. Ütemesen, kóruszerűen szavalnak vagy nemzeti dalokat énekelnek. Fejük felett a kis zászlócskák vagy méteres lobogók egész erdeje leng. Eltekik a királyt. Átkozzák a megbukott kormányt. S szidják a paktumot. Csodálkozva veszem észre, hogy a menetekben — legtöbbször a menet élén — lehangosabbak, leglelkesebbek a zsidók. Nem nehéz őket felismerni. Túlkibájlják még a szerbeket is. Annyi öröm, gőg, győzelmetudat sugárzik a szemükből, hogy nyelvismeret nélkül is megértem a kiabálásukat, ez az ő innepük! Az ő örömük. Az ő győzelemük. A járdákon a zárt üzletek előtt ácsorgó kereskedők arcán akik ugyancsak zsidók, ugyanez az öröm ömlik el. Régen nem láttam már ennyi boldogságtól kikerekedett képi izraelitát egy eszékben. S vannak még mindig, akik azt hiszik, azt vallják, azt hirdetik, hogy az elszakított részek zsidósága együttérez a magyarsággal. Hol mutatkozik meg itt az az együttérzés?! A magyar diákok és diáklányok amint később hallottam, a németekkel együtt megszöktek a menetből. Csak a zsidók maradtak ott s ordították torokszakadtáig: Le a németekkel, le az olaszokkal. Le azokkal, akik a magyarságnak egyedül igaz barátai s akiknek Magyarország, Isten után, legtöbbször köszönhet. Hihető-e az, várható-e az, hogy ez a tüntető, lelkesedő zsidóság valamikor is együtt tudjon érezni, együtt tudjon szenvedni és menetelni az éppen ellenkező úton járó magyarsággal?!

Rendőrök őrzik a német kulturházat

Hogy az ittiakó németiség a forradalom első napjait minden nagyobb kár és szenvedés nélkül megúsza, azt az ujvidéki rendőrség valóban európai színvonalon álló szellemének és figyelmének köszönhető. Kora reggel megszállta már a német kultur-

ház, a német iskola, könyvkereskedés s a többi német otthon környékét s még közelebe se engedte ezeknek a házaknak a tüntetőket. A népcsoportbelileg és politikailag szerepet vivő vezető emberek mellé detektívket rendelt ki a hatóság, hogy sem otthon, sem az utcán, amikor hivatalos útra mennek, bántódásuk ne legyen. Az intézmények működését az új kormány, természetesen, azonnal megszüntette, de a vezető személyek életbiztonságáról is — legalább itt — haladéktalanul gondoskodott.

MARCIVS 28

Feltűnnek az egyenruhás csetnikek

A németek mégis félnek. Félelmük nem alaptalan. Az a szélsőnationalista szerb szervezet, mely az egykori komitácisták (most csetnikeknek nevezik őket), foglalja magában, megjelent az utcán. Tagjai egyenruhát viselnek. Karabéllyal vannak felvértezve. Egytől-egyig szűles, vadtekinetű, idegenből jött alakok. El tudom hinni, — amit a németek mondanak, — hogy ezek a félvad martalócok a gyermekeket sem fogják kímélni, ha parancsot kapnak az öldöklésre. Ezeknek a csetnikeknek állítólag az a rendeltetésük, amire 20 év óta nevelik őket, hogy háboru esetén terrorizálják s ha a helyzet úgy hozza magával, — le is mészárolják az ellenséges ország népével rokon nemzeti kisebbségeket. Ezt a rendeltetést ők maguk se tagadják. Nyíltan hangzottak már évekkal ezelőtt, hogy német támadás esetén egyetlen svabának se fognak kegyelmezni.

MARCIVS 31

Menekülnek a németek

Érthető ilyen körülmények között, hogy az idevalósi németek között nagy a riadalom. Mindenki menekülni szeretne valahová, de nem tudja hová. Az ország területét már nem lehet elhagyni. Városban éppen olyan bizonytalan a helyzetük, mint falun. A legtöbben mégis falura menekülnek. Abban reménykednek, hogy a nagyobb lélekszámú, zárt sváb falvak jobban ellen tudnak majd állni a csetnikek támadásainak. Néhány nap alatt az egész városból eltűntek a német asszonyok és gyermekek. Csak a férfiak maradtak itt, azok is csak azért, mert a hivatali munkájuk idekötötte őket. Nem irigylem a sorsukat. Minden este korán bezárkóznak a szobájukba. Lefüggönyözik az ab-

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár

Képkerepezés

Falburkoló üvegcsempék gyári lerakata

Nagyvarad. Szt. János u. 44-48.

Telefon: 19-13

Borotva, olló, hajnyírógépek, kések speciális élesítése. Acélollók borotvák és minden borbély szerzőmök állandóan raktáron

Kelemen Mihály
műköszörlüde
Mussolini tér 5. sz. üzletben.

lakokat, eltorlaszolják az ajtókat s halálos remegés közt töltik el az éjszakákat.

ÁPRILIS 2

A magyarokat egyelőre nem bántják

Magyarország felé egyelőre békés a hangulat. Nyugodtan járhatok-kelhetek a városban. Magyarul beszélnek mindenütt és senki se néz rám görbe szemmel. Az ismerőseim mégis aggodva figyelmeztetnek, hogy jó lesz idejekorán elutaznom, mert a háborus veszély óráról-órára nő. Egyelőre nem mehetek. Sok még az elintézni valóm. Maradok. Vasárnap misét hallgatok. A templom félig üres. Rossz jel. Ez a magyarok temploma. Máskor tele szokott lenni. Ugy lát-szik, már a magyarok se merészkednek az utcára jönni vagy nyilvános helyen mutatkozni. Este kimegyek az állomásra. Megkérdelem a vonatjáratokat Magyarország felé. Már csak egy vonat közlekedik. A Keleti-expressz! A többiit megszüntették. Aggodalmam nő, de maradok tovább.

A szállodában egyre csodálatosabban néz rám a személyzet. Nem értik a makacsságomat. Nem mondják ugyan, hogy utazzam el, de a szemükből látom, hogy javasolják. Hétfőn délelőtt telefonon megkérdezem a belgrádi magyar követséget, hogy mi csináljak. A válasz rövid és katonás: figyeljem a rádiót, abból majd meghallom az utasítást. Rádióm nincs, időm se volna rá, minddig mellette ülni, maradok és dolgozom tehát tovább. Hétfőn este megint kimegyek az állomásra. Mozdulni se lehet a nagy térségen a bevonuló katonaságtól. Az állomásfőnök ridegen fogad. Már ismer. „Ma éjjel még kap vonatot, — mondja tört magyarsággal. — Holnap talán már nem. Nem tudom.“ Egész éjjel nem alszom. Még két napot szeretnék kihúzni. Megpróbálom. Reggel korán telefonálok a báni hivatalba. Tudnak-e valami tanácsot adni. Nem tudnak. Felelősséget senki se vállal értem. Szörnyű kétségek közt telik el a nap. Este megint kimegyek az állomásra. Az állomásfőnök már szóba se áll velem. Szűrés, ellenséges szemmel néz rám. Látom, hogy gyanuba vett. Kémnek tart. Gyorsan hazarohanok. Becsomagolom a holmiamat. Éjjelleg összevágom a még hátralékos munkámat s félegykor kihajtatok az állomásra. Várok. A vonat nem jön. Kérdezősködni nem merek. Kémgyanus lettem. Várok. Egy óra éjjel után. A vonat nem jön. Két óra éjjel után, a vonat még mindig nem jön. Már három óra van. Ilyenkor már a határon kellene lennem. A tömegben szerencsére nem vesz észre senki az állomás ismerős személyzete közül. Féltnegy felé végre begördül egy vonat. Megismerem a kocsiját. A Keleti-expressz! Rárohanok, mint az éhes farkas a prédára. Örülni nem, csak imádkozni tudok. S amikor hosszú, kínos várakozás után végre elindul az állomásról a vonat Szabadka felé, mázsányi köcsök le a szívemről. Halkan, hogy senki se hallja, felsóhajtok:

— Hála neked, Istenem! Megmentekülttem.

Történelmi órák, amiket jó volna örökre elfelejteni

Két izgalmas éjszaka Nagyvárad történetéből. Huszonkét év előtt, huszvétkor vonultak be a románok Nagyváradra

A legszebb húsvétra virradunk az idén: magyar csapatok menetelnek a Délvidék áldott, fekete-földű mezői mellett, Szabadka, Zombor és a többi bácskai város hazatért. Történelmi napok ezek, amiket soha elfelejteni nem fogunk!

De voltak olyan történelmi napjai is az országnak, amiket jó volna örökre elfelejteni.

Huszonkét évvel ezelőtt történt.

1919-et írtunk akkor.

Ó, hogy óhajtottuk a húsvéti Bárányt, farkasok üvöltése közben. Hogy reméltük a feltámadást az első világháború és a rákövetkező forradalmak zűrzavara után. De a Bárány helyett farkasok új farkaja rontott ránk és huszonkét év rabságára jött el csak számunkra a feltámadás... Fekete húsvét, vérvizataros húsvét, múltj el felöltünk és hozd el, hozd el a békeség és jószág, az emberszeretet és keresztényi munkálkodás sugaras, boldog húsvétját!

Riporter voltam akkor és polgárőr helyettes-parancsnok, amikor ránk esőrdült az Isten ostroma. A szerkesztőségi szobám órszoba is volt egyben s töltött manlicherek sorakoztak a fal mellett, várva derék polgárőreim kivonulását. Magam minden szabadidőmet a rendőrségen töltöttem, hogy kéznél legyek és — hogy a történelmi idők eseményeit feljegyezhessem. Így megmaradtak feljegyzéseim Nagyvárad legkritikusabb óráiról: a vörös hadsereg összeomlásáról és a — románok bevonulásáról. Két nap és két átvirrasztott éjszaka története az egész. De Nagyvárad történetéből csak az 1241-es, 1393-as, 1475-ös, 1514-es és 1694-es évek történet-írója jegyezhetett fel tragikusabb, egymást követő eseményeket.

1919. április 17-én ütött a vörös uralom utolsó órája Nagyváradon. A román hadsereg Fugyivásárhelynél állt már, Landler hadügyi népbiztos vörös serege pedig szétzilálva özönlött vissza, az országra. Szép napos, enyhe április volt akkor. De az egész város didergett és egyben lázban égett, mert senki sem tudta, mit hoz a következő óra. Mindenki elkészült a legrosszabbra. A gazdagok elásták ékszereiket, készpénzüket, aki tehetett, elutazott Budapestre, — míg volt vonat. Az utolsó vonat nőkkel és gyermekekkel volt zsufolásig tömve. Főleg a nők menekültek, mert olyan hírek jartak, hogy a románok nem ismernek kíméletet a nőkkel szemben sem. Társzakereken, kofferek, ládák tetején ülve utaz-

Legújabb tavaszi divat után

Iérfi és gyermek öltönyt izlésesen, jutányosan készít

Tisztviselőknék részletre is

Balogh József úriszabósága

Nagyvárad, Teleki utca 40. sz.

tak Biharkeresztes felé a váradi nők. — de csakhamar visszaterelték őket Váradra. A vasutnál gyakran puskák dörentek, mert bizony a vértől megreszegedett vörösök minden ok nélkül is szívesen lövöldöztek. Az izgalom, az ijedtség tehát érthető módon terjedt el a városban.

Április 18-án éjjel 12 órakor érte el a feszültség tetőpontját. Mindenki tudta, ha most nem avatkozik valaki az események sodrásába, két tűz közé kerül a város és a románok is, a vörösök is löni fogják. Minden szem Jánossy Gyulát figyelte, aki a város rendőrfőkapitánya volt s tőle várták a megoldást. Jánossy Gyula keménykötésű, erős szívű férfi volt (ma Békescsaba polgármestere) és az ő bátorságának köszönhető, hogy Várad elkerülte a katasztrófát.

Jánossy Gyula megtudta, hogy a váradi vörös népbiztoság megbízta, Oroszlán Pál több román férfit ki akar végezteni s Várad és Fugyivásárhely között tartani akarják a frontot, míg a nagy vörös hadsereg megérkezik Landler vezetése alatt. Jánossy mindenképp a túsul tartott románokat szabadította ki és Pop Coriolant, Popovics Vazul esperest, Tulbure Györgyöt, Andru Szevert, Ardelean Justint és Egri Gergelyt a rendőrség épületében helyezte őrizet alá, több más vezető román férfival együtt.

Közben reggel lett. De ezen az éjszakán nem aludt senki sem Váradon. Szék recessent? Gránát pukkanásnak vélték a túlfeszített idegek.

Kora délelőtti tisztigárdát szerveztek, a rend fenntartására. Délben Kesztyüs századon vezetése alatt két tehérgépkocsin a tisztigárda tagjai a Rulikovszky-uti laktanyához vonultak és rövid harc után lefegyverezték a vörösgárdát. Segítségükre voltak Brunner százados vezetésével a kadietók is és a vörösök Váradszőlős felé menekültek, eldobva fegyvereiket.

Este 7 óra. Ujból izgalom hullámzik végig a városon, mert olyan hírek érkeztek, hogy két vonat vörös katonaság közeledik Várad felé. A tisztigárda azonban most is megtalálja a megoldást. Kirobognak Keresztes felé s felrobbantják a síneket Landlerék előtt. Gróf Pongrácz Vilmos hadnagy, Valter főhadnagy és Kepes kadét hajtják végre a robbantást sikeresen. Éjjelkor feloszlatták a dandárparancsnokságot és ha bárki keresi is, telefonon, távirón a főkapitányságra irányítják. Éjjel 1 óra. Telefonon jelentik, hogy Ujfalunál egy vörös páncélvonat parancsnoka le akarja rakni a síneket. Jánossytól azt a parancsot kapja, hogy vonuljon vissza. A vörös parancsnok toporzékol és kijelenti, hogy megis lerakja a síneket. Hajnali 2 óra. Jelentik, hogy Ujfalu-

ba érkezett Landler, ezerhatszáz vörös katonával.

helyzet kritikus. Lassan pitymallik. Ó, nagyon lassan. Mintha a sötétség nem akarna eloszlani Várad felől. Jánossy Gyula megtudja, hogy Fugyin a románoknak csak gyenge előőrsei vannak, a román sereg zöme még Mezőtelegdnél áll. De reggel 7 órakor gépkocsiba ülnek Morár György és Furu Miklós hadnagy s fegyveres tisztek társaságában Mezőtelegdre robognak. Ugyanakkor tüzértisztek robognak töltött ágyukkal Óssi és Biharpüspöki felé.

Reggel 9 óra 30 perc. Popescu román őrnagy közli, hogy délután 4 óra előtt nem tudnak bevonulni a városba. Popescuval Des Escherolles Kruspéres őrnagy tárgyal franciául. A tárgyalás eredménye: délelőtt 10 órakor fehér zászlós gépkocsi indul a románok elé: Pop Coriolan, dr. Andru Szevér, dr. Erdélyi Szevér, dr. Csánády Ákos és Czeiszler százados utaznak Mezőtelegdre. 11 óra. Néhány magyar huszár vágat végig a városon Püspöki felé. Porosak, fáradtak, levettek. Ezek nem vörös katonák. Két tűz között vannak ők is. Alig tűnnek el, felbukkan az első román lovas járőr.

Délután 3 óra. Megérkezik a román hadsereg. Mintha csupa cigány volna az egész előcsapat. A Kolozsvári-utcán, Kossuth-utcán, Bémer-téren, Pó-utcán és a Teleki-utcán haladnak végig. Ott állók a Bémer-tér sarkán és sírok. Pedig lelkes hőlegyekendőt lobogtatnak és virágot hullatnak rájuk a Park-szálló ablakából.

Másnap húsvét vasárnapja volt. Soha szomorubb és csöndesebb, a magyar feltámadást forróbb szívvel áhítóbb húsvétra nem virradt Nagyvárad népe. Huszonkét évig tartott a kálváriajárás erre a fekete virradatra.

(H. Ö.)

Utát épít Ermellék a román erődök köveiből

Nagyvárad, április hó.

Tulajdonképpen nem is olyan nagy esemény, amit itt most papírra szándékozom vetni s talán kicsiségében, igénytelenségében el is törpül a határainkon és határainkon túl lejárt szülő világrengető események memórias hirozónéi mellett. Azonban az aki velem együtt hosszú heteken, hónapokon át az autóbusz és a vasúti kocsis ablakából hangtalan ajkkal, ölbe szorított kézzel nézte, miként készülődnek frissen szerzett „hazajuk” megvédésére két évtizedes zsrnokaink, — az bizonyos megérti, hogy miért nem sorozom az egykori Károly vonal erődjeinek sorsáról szóló kis híradásomat a szürke napi hírek közé.

Sokat kérdeztünk még a bevonulás előtt, hogy vajjon mit fogunk majd kezdeni gazdáink szántóföldjébe s az ermelléki dombok aljába beágyazott beton bunkerekkel. Hallottuk, hogy a Felvidéken burgonyavermeket rendeztek be Benes einök kis erődjeiben — s mi is kezdet óta ilyen román hadbírsági fogházra érdemesítő gondolatokkal nézegettük, szemlélgettük a tátongó lőrésű szürke madárijesztőket.

Amikor pedig elérkezett az idő s ajkainkról, gondolatainkról és érzéseinkről lehullott a huszonkétéves némaság, megkötöttség bilincse, — tul-

aradó örömlünkben egészen megelégedtünk ezekről a gyászos történelmi emlékművekről. Más talán rájuk nézett már mint az, aki most járt először ezen a vidéken.

Decembernek is beillő vigasztalan április délutánon indultunk a napokban Váradról az Ermellék központjába: Székelyhidra. Vadul fujt a szél s a legényntó szerinti „havaseső verdeste az ablakunkat”. Előre rettegünk az Ermelléki országutól, amelynél elhagyatottabb és veszedelmesebb nincs talán széles e hazában. Biharig még csak eldöcögünk valahogy, hanem azután pillanatonként koponyaalapú töréssel és nyelvetéharapással fenyegettek az uton tétőgő döccenők.

— Borzalmas! — szisszentünk fel egy kátyu szünetben — azokat kellenek itt megkocsikáztatni, akik ezt az utat ilyen állapotban hagyták!

— Ne tessék szidni őket! — szolt közbe vezetőnk — hiszen éppen nekik köszönhetjük, hogy olyan ut lesz itt néhány hónap múlva, mint a tükör.

Nézzenek csak ki az urak az ablakon! Letöröltük a párás üveget s kitekintettünk. Végig az ut két oldalán magasra halmozott kőcsomók sorakoztak. Vegyesen nagyobbra és apróbbra tördeit darabok.

— Mind az erődítményekből való, jó kemény gránit — világosított fel bennünket sofőrünk.

S ahogy keresztüleröltöttük tekintetünket a sűrű esőfüggönyön, valóban ott láttuk kibontva a híres bunkerek oldalait. Innen szedték ki, száz vagon számára a magyar betontoróágyú lövegeit feltartóztatni szánt kötömegeket.

Tempora mutantur! Hadicélra szánták a gránitot s nem teljesíthette „nemes” hivatását. Most majd bogárháttu borszállító szekerek kocognak a kemény grániton s az újra épülő ország gépkocsijai suhannak rajtuk békés céljaik felé.

S mindezért a letűnt dicső uralomnak tartozunk illő köszönettel.

Marjalaky Tibor

Ha elutazik szórakozni vagy pihenni, ne fárasssa ott magát fűzők beszerzésével. Legtöbbször **felületesen szolgálják ki, míg itthon alaposan próbálhat**, bármikor reklámmalhat, elsőrendű kiszolgálásban részesülhet: **KOVÁTS SANDORNÉ specialistánál** (Nilgesz-telep volt Sinaia 10.) aki jól megválasztott kapcsolatai révén, a **divat** mindenkor **újításairól jóelőre értesül**, jó és szép anyagból, versenyképes, szolid áron szolgálja ki.

Az új német diplomácia

Mit végzett eddig Ribbentrop külügyminiszter?

Írta: CSISZÁR BÉLA

I.

Noha Délkelet-Európában most a fegyverek vetik át a szót, ez nem jelenti azt, mintha a német diplomácia alkalmatlannak bizonyult volna feladatára és nem lett volna képes el látni békés eszközök alkalmazásával azt, amit most a fegyvereknek kell „befolyásolni”. A német diplomácia ragyogó játszmát bonyolított le Délkelet-Európában s ebből mit sem von le, hogy a szerb konspiráló tábornokok gárdája az utolsó pillanatban fellázadt saját kormányának békepolitikája ellen és meggyújtotta a békés fejlődés menetét. A német diplomácia így is tüneményes mérkőzést játszott az elmult másfél évben is, ügyes és tapasztalt kézzel igyekezett visszavezetni a fejleményeket oda, ahonnan a brutális szerb beavatkozás következtében elmozdultak, megkísérelte a lehetetlent is, amikor pedig már nyilvánvaló volt mindenki előtt, hogy itt már csak a katonaság operálhat, a diplomácia munkája elvégeztetett.

Az új német diplomáciának az a nagy érdeme, hogy segítségével a birodalom olyan előnyökhöz és előnyös pozíciókhoz jutott, amiket más időben és más országok csak fegyverrel tudtak kiharcolni. A nemzetiszocialista német külpolitika vértelen győzelmek egész sorozatát aratta, sokszor olyan esetekben is, amikor ez teljesen kilátástalannak látszott, amikor csak a fegyvereké lehetett volna a döntő szó, amikor a fegyvereket már nehezen lehetett nélkülözni. Ez a vértelen győzelmek arató diplomácia sok sikert látott, rövid fennállása alatt mindenesetre sokkal többet, mint más diplomáciák ötszörhatszor annyi idő alatt. Ribbentrop külügyi hivatala jól dolgozott mindmáig.

Hitler Adolf, amikor uralomra jutott, rövidesen megmutatta, hogy a külügyek terén is új módszereket, új küzdő modort és sikeresebb lendületet akar teremteni. Az első három évben belső gondjait, a belpolitikai átszervezést kellett megoldania. Ez idő alatt meghagyta a külügyminisztérium, a Wilhelmstrasse — a továbbiakban már állandóan ezen a néven fogjuk nevezni — élén az előző rendszer külügyminiszterét, Neurath bárót, a tapasztalt vezetőt és diplomatát, de amikor Blomberg hadügyminisztert egy személyi okból kifolyólag eltávolította helyéről s gyökeres átszervezést hajtott végre a hadseregben is, a Wilhelmstrasse sem nélkülözte a radikális győzelmeket s a kancellár Ribbentrop Joachim személyében ruganyos, friss, tevékeny és mindenképpel igen tehetséges nemzetiszocialistát állított a kül-

ügyek élére. 1937-ben volt ez. Ribbentrop odáig furcsa és eredeti életpályát futott be: a háború után a régi, nemes, katonacsaládból való fiatalember Amerikába vándorolt, ahol kereskedő, ügynök, hírlapíró és propaganda-főnök volt, majd visszatérve hazájába, itt különböző kereskedelmi és gazdasági vállalkozásokban vett részt. Később nőül vette a Henkell pezsgőgyár tulajdonosának leányát és maga is tevékeny részt vállalt a gyár gyártmányainak külföldi elhelyezésében. Így járta be Franciaországot, Angliát. Korán Hitler mellé szegődött s ez, amikor uralomra jutott, több bizalmas küldetésben Londonba és Párizsba küldte, tárgyalni a leszerelésről, a német igények teljesítéséről, stb.

Ribbentrop tehetséges „pezsgőgyőzőknek” bizonyult, de még tehetségesebb „követ” lett belőle. Szívesen tárgyaltak vele az említett fővárosokban, pedig ez a korszak még nagyon közel állt Versailleshez és még mindig maradéktalanul érvényben volt Franciaország európai egyeduralma. Ribbentrop igen ügyesen kijátszotta egymással szemben a két féltékeny és egymás sikereire és eredményeire irigy nyugati demokráciát. Ha az egyik vonakodott megadni neki valamilyen engedélyt, biztos lehetett afelől, hogy ugyanezt sikerül ugyanazt elérnie a másik fővárosban. Első nagy sikere volt a német-angol tengerészeti egyezmény, amely a flottaparitásról intézkedett s megkötésével nagy kő esett le London szíveről. Franciaország ugyan rendkívül zokon vette, hogy szövetségese szerződést kötött ellenfelükkel, de Londonnak fontos volt a hajóhad-építéssel rendelkező egyezmény, mert így — úgy vélte — megkötetheti a németek kezét. Következő sikere volt a német újrafegyverkezés nyilvánításakor támadt angol-francia felhőborodás mesteri lecsendesítése London megnyerésével, majd 1936-ban a rajnai katonamentesített övezet újra megszállása alkalmával kell éles feszültség levezetése s a kérdés böcs elaltatása a londoni népszövetségi konferencián.

Igy esett rá Hitler választása, amikor a londoni német nagykövet elhalálozott s új diplomáciai képviselőre volt szükség az angol kormány mellett. Ribbentrop alig egy évet töltött Londonban, de ez az egy esztendő is rendkívül gyümölcsöző volt: ez idő alatt fejlődik ki a spanyol válság s a német nagykövete fontos feladatok várlak. Ribbentrop továbbépíti a német-angol közeledést és tartós jövőszonnyá fejleszti éppen akkor, amikor Franciaország mindent elkövet, hogy volt világháborús ellenfelét elszigetelje és alacsonyrendű helyzetben tartsa. Ribbentrop eléri, hogy a német fővárosba ellátogasson az angol külügyminiszter képviselője, majd Anglia segítségével szigeteli el mindjobban a Szovjetuniót. Sok jóbarátot szerz magának Londonban s valóban sajnálkozik a búcsúznak el tőle, amikor Neurath távozik a Wilhelmstrasse éléről és Ribbentrop kerül a helyébe.

II.

Most indul meg tevékenységének legragyogóbb korszaka. Átszervezi a külügyminisztériumot, remek gárdát válogat össze magának, csupa kitűnően képzett, magas színvonalú, fiatal és agilis diplomatát s velük indul meg új feladatai elvégzésére. Első eredménye — erre fekszik rá a legjobban — a német-olasz viszony mind melegeobé válása, ami nem lekiacsinylendő eredmény, hiszen ebben az időben az osztrák kérdés már ismét sok gondot okoz, felforrósítja a német-olasz viszonyt is, de Németországnak sikerül szoros baráti kapcsolatokat kiépítenie Olaszországgal. Ribbentrop, miután angol és francia vonalon értékes engedményekre tesz szert, Ausztria problémájának megoldása felé fordul s megfelelő terep-előkészítés után megindítja a döntő diplomáciai rohamot. Az Anschluss diplomáciai lebonyolításában lehetetlen volt nem érezni avatott kezét. Majd a sokkal nehezebb dió, Csehszlovákia feltörése következik. Párhuzamosan halad ezzel a munkával Jugoszlávia, Románia és Bulgária megnyerése, majd a különböző tapogatózó kísérletek Törökországban és egyebütt.

A fiatal külügyminiszter mesterien bonyolítja a cseh válságot. A német érdekeket véletlenül és ügyesen exponálja a világnak, mind jobban forpontra hevíti a diplomáciai idegháborút Csehszlovákiát elszigeteli, sem Anglia, sem Franciaország nem hajlandó egy újat sem mozdítani érdekében. Moszkvát pedig nem hallgatják meg Párizsban és Londonban. Tömnör egységben, Olaszországgal mind lázasabb tempót diktál s végül is ő győz Münchenben ahol nemcsak a cseh válság végére tettek pontot, hanem voltaképpen a demokráciák elismerték a tengelydiplomácia fensőbbiségét és győzelmét. Ezt a vértelen háborút Ribbentrop nyerte meg.

München után az események gyorsan követték egymást s a tengely folytatta előretörését. Hamarosan megérett döntésre a magyar-cseh-szlovák kérdés is: az első bécsi döntéshíradóadás Ribbentrop legsajátabb elgondolása volt s megmutatta vele, hogy olyan megoldásra is mer vállalkozni, amire eddig egyetlen nagyhatalmi csoportosulás sem volt képes.

Ribbentropnak régi törekvése volt — ezt a Führer is kívánta, — a francia-német kibékülés. München után ennek igen kedvezett az idő. Ribbentrop sürű diplomáciai érintkezéssel, befolyással és ráhatással végül is elérte, hogy a francia kormány komolyan foglalkozik a dologgal és nem ismert fáradtságot, hogy végül is sikerre vigye az ügyet. Nagy személyes elégtételt érezhetett, amikor 1939 elején kíséretével Párizsba mehetett és ott aláírta a megállapodást. Ezzel a lehetetlen és elaggott Anglia mellett megszerezte magának a francia csendes asszisztálást terveihez. Következő vértelen győzelmé volt a memeli terület 24 órás visszatérése, még előzőleg a cseh és morva területek védnökségként való bekebelezése, amelyek folyamatát is a német külügyi-

niszter tervelte ki zseniálisan és gyors lendületességgel, majd az Olaszországgal megkötött „acél-szövetség”, amely harci közösségre forrasztotta a két forradalmár népet. Nem szabad elfeledkeznünk a már előbb létrehozott kominternellenes egyezményről sem, amely Németországot és Japant egyesítette szoros harci közösségbe, később pedig Olaszország bevonásával megteremtette az alapját a későbbi háromhatalmi szövetségnek. Japánt Ribbentrop már régen beiktatta terveibe és nem rejtette el meggyőződését, hogy ezen a vonalon kell keresni minden demokráciaellenes összefogás legbiztosabb bázisát.

Anglia és Franciaország a cseh területek bekebelezése után ismét sorompóba léptek Németország ellen és a tevékenyebb fél, Anglia, amely érezte, hogy már bőrére megy a játék, u. n. támadásellenes békearcvonalat akart létrehozni a birodalom bekerítésére. Erre Ribbentrop első válasza az Olaszországgal való katonai szövetség volt, majd az Oroszországgal kötött megemlékmadási szerződés, amely nemsokkal később barátsági szerződéssé bővült. Az előbbivel tartós és szilárd tengely létesült, szemben az angol-francia tervekkel, az utóbbival megdőlt Londonnak az a terve, hogy keleten tartósan lekösse a birodalom erejét. Ribbentrop mester-diplomáciája tette éretté a helyzetet lengyel vonatkozásban a hadsereg számára s mentesítette a katonai akciót a túlterheléstől. Nem utolsó munka volt a lengyel kérdés előkészítése s világproblémává emelése, majd fokról-fokra odavitele, hogy végül is ne Németország, hanem Anglia és szövetségesei lépjenek fel támadólag és indítsák meg a háborút. A különböző Fehér-könyvek, okmánygyűjtemények nemcsak izgalmas olvasmányok, hanem tanulságok, adalékok a jövő történései számára ahhoz, hogyan kell mesteri előkészítéssel „megszervezni” egy háborút.

Az agilis német külügyminiszter nem pihent babérain a háború folyamán sem, ellenkezőleg, a győzelem felé vezető úton legalább annyit segített a katonaságnak, mint amennyire az támogatja őt diplomáciai műveleteiben. Lengyelország bukása után a területek felosztásával tartósan lekenyerezte a szovjetet, amelyet már a balti államok körében is segített, majd azzal, hogy hozzájárult Besszarábia elcsatolásához, voltaképpen megindította Románia feibomlását, amely szintén vértelen romániai bevonulással végződött. Azután általános meglepetésre nyélbeütötte Amerikával szemben a nagyhatalmi szerződést, amely Németországot az eurázsiai tér első rendező hatalmává tette s biztosította Németország és Olaszország számára Japán segítségét, ha Amerika beavatkozik.

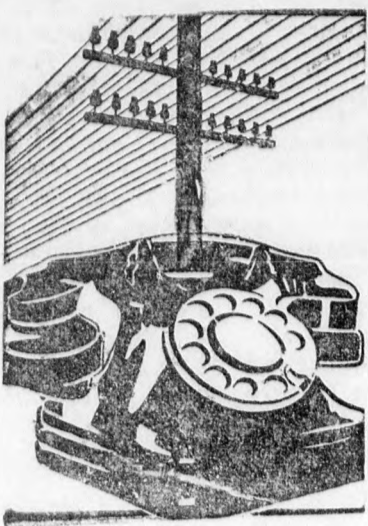
Befejezésül csak azokra a mester-munkákra utalunk, amelyek végén ott állt Bulgária csatlakozása, Törökország tartós távolmaradása a balkáni viszálytól, az iraki államcsíny, az amerikai ellenállás Roosevelt javaslatával szemben, a délamerikai nagy államok tartózkodó semlegesége, stb.

Ragyogó mesterpartinak látszott Jugoszlávia megnyerése is, de itt olyan elemekkel lehetett csak játszani, amelyek eléggé ingatag alappal bírtak Jugoszlávia belső életében s így azok a iitkos erők, amelyek már 1914-ben is kirobbantották a háborút könnyűszerrel felforgathatták a páratlan türelemmel, zsenialitással és bölcsességgel felépített diplomáciai művet.

**Szőrmék, bundák
nyári megóvásai**

felelősség mellett vállalom

Halász Imre szűcsmester
Kazinczy utca 4. Színház mellett.

Papp György cipaetja

Amíg egy jelentés elér odáig

Legujabb hírek kalandos utazása a Távirati Iroda ablakától a szerkesztőségi szobába. Izgalmas történet az elsötétített Nagyvárad éjszakai életéből

Nagyvárad, április hó.

Az egész dolog nem olyan borzalmas, mint ahogy a mostani izgalmas napokban várni lehet. Ellenkezőleg. Hasonlatos a mai divatos husvéti képeslevelezőlapokhoz, amelyeken hatalmas vörös tankon, piros tojást mutogató az ugrifüles nyuszi. Csúpn egy epizódot vetünk papírra. Rövid, de izgalmas bővelkedő történet a szerkesztőségi éjszakai életéből (mely ha befelé viszontagságos, sőt egyes jeleneteknél drámai is, kiderül, hogy hitvány anyagi kérdés, ami bizonyos adminisztrációs einésé folytán következett be.) Holmi lelkiismeretlen kufár népségnek pillanatnyi fejtörést sem okozna az alábbi esemény, de nem így ám a felajzott idegű újságíró népség, amely felfigyel arra, hogy az élet is vigjátékot ír, s ezért nem hagyhatja szó nélkül a történeteket.

Baj van a kapupénz körül

Ime a történet. Kezdődik azon, hogy a változott viszonyok a váradi Távirati Iroda kirendeltségénél olyan fordulatot teremtettek, amelyek a házmeistere felé fordították a figyelmet, olyan értelemben, hogy a kapupénzt ezután az éjjeli szerkesztőségek fogják fizetni. Idáig rendben volna a dolog. De az egyik lap nem könnyen fogadta el az újítást. S ezért meg is feledkezett róla. Még pedig nap-nap után. A jelek szerint mindig éjszaka jutott eszébe az ominózus kapupénz, amit persze nem szívesen előlegezett senki sem a szerkesztőség tagjai közül, legkevésbé a kifutó. Így aztán felírásra nyílt a kapu éjszakáról-éjszakára, míg a házmeistere elunva a hitelre történő jövő-menést, a szokásos radikális megoldást választotta.

Nem lehet papírra vetni azokat a szavakat, amelyekkel a házmeistere a helyzetet jellemezte. Olvasóink fantáziája amúgy is kitalálta. No nem éppen olyan radikálisan, mint ahogyan egyesek talán elképzelnék. Világért sem. De azután egyszerűen nem eresztette be a kapun a mindenkori jövevényt.

Epedve várja az ablak nyílását...

A komor, bezárt kapu előtt tanácstalanul meredt maga elé a jövevény. Lelki szemei előtt elvonult a németjugoszláv események irtózatossága. Tudja és érzi, hogy a német stukkák és zuhanóhombázások nyomán idegességek kapnak a szerbek s azt is, hogy ezek a döbbenetes események felette alig nyolc méterre világosan állanak a teli gépelt oldalakon és azt, hogy ezeket a titokzatos papirokat türelmetlenül várják az újságírók és szedők. Átvillan agyán a lemaradás szörnyű gondolata, valamint a technika csodálatos szüleménye, mely percek alatt idehozza eb-

be az emeletes házba a világtörténelmet, ugyanakkor fillérekért itt reked és nincs mód rá, nincs eshetőség reá tovább szállítani az apostolok lován.

A megtorpant, töprengő homlokára üt, Telefon! Az van itt is, ott is. És már megy is a futár, vágat Pegazusán a koromsötét éjszakában, libegve csörtet be a szerkesztőségi ajtón — Homlokáról fáradtan törli le a gyöngyöző esőcseppeket és izgalomtól elfuló hangon suttogja: Uram! Hatalmad megdől! Az ajtón senki se ki, se bel...

...Berreg a telefon itt is, ott is. Komoly tárgyalások indulnak. Indítványok, elutasítások, mérlegelések,

megfontolások, végül megállapodások: Három egész és öt tized másodperc múlva teljes belső elsötétítés kíséretében meg fog nyílni az emeleti ablak s ennek rejtett mélyéből száll alá a legujabb távirati jelentés, az epedve várakozó küldönc markába továbbítás céljából.

Fujja a szél fujja, Körös felé fujja...

Igy történt volna, ha történetesen szél urfi bele nem avatkozik a szamitásban. Egyébként minden klappelt. A futár pontosan érkezett, fenn az elsötétítés kellő óvatossággal megtörtént. —

Hogyan tesznek botonddá egy népet

— Mi újság a nagyvilágban, kedvesem? — kérdi az angol hölgy férjétől, aki, mint látjuk, újságot olvas.

— Óh — kezdi a férj nagyképmen — a koppenhágai „Berlinske Ersatz“ római tudósítója jelenti

a Petit Bois-i Gázalarc-ügynökség útján, hogy

egy hollandiai hír szerint, mely a svéd távirati iroda

aacheni levelezőjének Potsdamban, egy Amerikába küldött kábel útján jutott birtokába

s időközben a „Minnehaha Gazette“ is átvette és továbbította, hogy:

„A tájékoztató minisztérium sajnálja, de a Németországra ledobott röpcédulák szövegét nem hozhatja nyilvánosságra, mert az akkor az ellenség kezébe juthatna.“

— Bizony, bizony — véli elmélázva a háziaszony. — Az ember manapság nem lehet eléggé óvatos!

— Phü...

Nyílt az ablak is kellő időben s miközben a jólelkű táviratos vizgatekin-tettel kémlelte a bajbajutott futárt. A fekete mélységből halk füttyszó jelezte, hogy nem idegen várja dideregve az ablak nyílását, a szitáló esőben. A megnyugtató jelre mint bucsuzó kedves után szokás, kétszer-háromszor meglendült a fehérség és kecsesen libegve szállott alá a koromsötét utcán.

Ekkor avatkozott bele a hivatlan vendég. Szél urfi játszi könnyedséggel szárnyára kapta a legujabb szenzációt s libegve sodorta a Körös felé. A hadijelentések és egyéb borzalmak birokra keltek a széllél s a néma küzdelmet dermedten figyelte a meglepett futár, lábai a nedves aszfalton egyideig gyökeret vertek, de mikor látta, hogy a végzet nem az ő kezébe, hanem a Körös hullámai felé sodorja a jelentést, Nurmit megszegyenítő irammal szaladt fel-alá, ahogyan a szél szeszélye parancsolta. Közben szemei hipnózikus sugárzással tekintett a magas, csillagtalan égboltozatra, csodát váróan nyujtogatva karjait az egyenként egyre leereszkedő papírok felé. Kétségbeesett kapkodás, tapsikálás után végül is sikerült elfogni a szökevényeket és hatalmas ujjongások közepette a szerkesztőségi asztalra helyezni az amúgy is izgalmas balkáni eseményeket.

Villogó szemek a sötét kapu alatt

A történelem percei közben lassan peregtek tovább. Országok inogtak meg, Szaloniki, Nis, Belgrád, független Horvátország, magyar bevonulás s egyéb világeseményekről érkeztek naponta jelentések, csak a kapupénz fizetéséről nem érkezett híradás. Elnél egyszerűbb megoldásnak látszott az, hogy telefonhívás után percnyi pontossággal ereszkedett le az emeleti ablakból a hiranyag. Ez a művelet titokzatos füttök és más misztikus jelek között közepette zajlott le és könnyen érthető, hogy feltűnt az éber házmesternek aki eleinte zavartan állott a tü-neményes megoldás előtt. Végül is sötét rejtelmektől gyötörve örséget állott a kapu alatt. Egő kíváncsiságtól sarkalva, éberén figyelte a kapupénz fizetést furfangos módon kijátszó csel-szövényt. A sötét kapu alatt villogó szempár kutatta két éjszakán át a játékot. Szorongó érzések alá rejtett gyanuja borzalmas valóságban bontakozott ki, látva az összeesküvők ellene intézett szövetkezését. De emberfeletti erővel legyőzte önmagában a kitörő felháborodást és diplomáciai tárgyalásokba kezdett. De az ígéret csak továbbra is ígéret maradt, meddő maradt a próbálkozás is.

...És most az elkövetkezett jelente-tekre s a kilátásba helyezett megiorlá-sokra boritsuk rá a hallgatás fatyolát. Elég annyit tudunk, hogy a diplomáciai tárgyalások a szenvedő fél egyoldalu álláspontja miatt megszakadtak. Legujabb jelentések arról számolnak be, hogy a futár halálos komorúsággal lapozza a telefonkönyvet és tekintete merőn tapad a mentőállomás számaira. Mert a házmeistere most már hatalmas füstéllyal áll ki esténként a kapuba...

Balloy Sándor cipője:

Mesemondák, cigányok és alvilági gavallérok a rendőrségen

A szigoru tanácsos néha mosolygói is szakott

Néhány nap óta mintha az alvilági társadalom összefogott s megegyezett volna, hogy megtréfálja a rendőri riportereket. Annyi rosszat írtak róluk az utóbbi hónapokban, nem árt, ha ők okoznak az újságíróknak néhány kellemetlen napot. Most irjanak rendőrségi riportot, amikor szinte seménytelenül telnek el a napok a kapitányságon. Mert innapi cikket mégsem lehet írni a naponként megismétlődő baromfi-dézmálásokról, apró betörésselapásokról, besurranó tolvajokról.

Mit lehet csinálni? Ha riport nincs, írunk színeket, derűs jeleneteket. Azért talán végigolvassák.

A mesemondó mozsártolvaj

A nagypiac téren a rendőr igazolásra szólított fel egy középkorú, gyenge öltözötű, gyanúsán viselkedő embert, aki mozsarat vitt a kezében. Bekísérte a kapitányságra, ahol a detektívek fogták vallatás alá.

Az ijedt ember arra a kérdésre, hogy hol szerezte a mozsarat, azt felelte, hogy öntötte.

Kijelentése harsogó kacagást váltott ki s a gyanúsított rögtön frontot változtatott. Lehajtott fejjel, szégyelősen ismerte be, hogy a mozsarat találta.

Sok kétkedés és hiteltenség halmozódhatott fel azonban a detektívben az idők folyamán, mert ezt nem voltak hajlandók elhinni.

Ekkor új mesével állt elő. Székér haladt előtte s arról esett le. Észrevette, felvette, kiabált a kocsis után, de az nem hallhatta, mert nyugodtan továbbhajtott.

— Magában egy mesemondó veszett el — állapította meg az egyik detektív.

A kezelésbe vett egyén látta, hogy minden igyekezete hiábavalónak bizonyult s akasztófahumorról jegyezte meg:

— Igyekszik az ember.

Alvilági gavalléria

Rongyos ruhájú, nyűtt cipőjű, zülkölött kinézésű 25—30 év körüli megrogzított munkakerülő áll a bűnügyi osztály vezetője előtt. Több betörésselapás terheli lelkét, de ez alkalommal egy kis kedélyes széhhámosságról van szó.

— Meséld csak el, hogy is történt az eset — javasolta a tanácsos.

S a betörő hozzákezdett:

— Már egy hete semmit sem dolgoztam, állandó balszerencse kísért s nem akart az a bizonyos „nagy hal” a horogra akadni. Elkeseredésemben elhatároztam, hogy alaposan kimulatom magam. Meghívtam két hölgy ismerősömet és egy cigány barátomat, hogy tartsanak velem.

— Kimentünk a restibe s iszogattuk

kezdtünk. Jó hangulat kerekedett, de lassanként elérkezett a fizetés ideje. Mivel pénzem nem volt, hangulatot pedig a főpincér nem nyugtáz, kénytelen voltam csendesesen meglépní. A mellékhelyiség ablakán keresztül távoztam.

„Kihágás” tehén a rendőrség előtt

Bonyo lult ügy került néhány nappal ezelőtt a bűnügyi osztály elé. Már annyiban bonyolult, hogy a kihágást okozó ez alkalommal — egy tehén.

Két kerékpáros haladt a tavaszi időben az országúton. Az egyik falujába igyekezett, a másik ételhordóban ebédet vitt magával. Egy darabig csendesen haladtak egymás után. Ekkor azonban feltűnt a távolban egy tehén. A hátul haladó és ételt vivő kerékpáros akkor meggyorsította az iramot s előzni akart.

Az előzés sikerült, de a tehén is felfigyelt, s amikor a kerékpáros mögéje

— Ilyen gavallér vagy, — szólott közbe a tanácsos —, hogy vízben hagyod a vendégeidet.

— De hiszen azzal sem segitettem volna, ha ottmaradok, hogy engem is elverjenek a pincérek — volt a komikus felelet.

érkezett, hirtelen keresztbe vágott át az úton. A kerékpárost elütötte, az messze kirepült a nyeregéből, úgyhogy 8 napon túl gyógyuló sebet szenvedett, az étel pedig — kiömlött.

A tehén mintha mi sem történt volna nyugodtan hozzákezdett a porba talált ennivaló elfogyasztásához.

„Nem vagyok besugó!”

Menekült cigányok sok gondot okoznak a rendőrségnek. Nap-nap után követnek el besurranó tolvajlásokat. A tanácsos úr szigorúan kezeli

A magyar munkás első szabad husvétja

Írta: SZABÓ JÁNOS kőműves, felsőházi tag

Az elmúlt két évtized alatt a magyar munkás hívő lélekkel hitt a magyar feltámadásban. Aki pedig hisz, remél és áldozatot is tud hozni, annak a feltámadás kettős ünnepe. A feltámadás öröme nem rontja az a szegénység, amit két évtized okozott, mert lelkiileg gazdag, nemzetileg erős, tiszta és hívő volt. Az a meggyőződéses hite, mely mindenféle anyagi és szellemi elnyomásnak volt kitéve, most győzedelmeskedett, mert feltámadtunk.

A nagyhetünk hosszúra nyúlt. Az elmúlt uralom terhes hagyatéka nagyrésztben még rajtunk fekszik. Hazánkat sorozatos elemi csapások érték, a tél nehezen távozik, de jönni kell annak a tavasznak, mely ma a nehéz időben is a munkalehetőségeken keresztül biztosítja a magyar munkás mindennapi kenyerét, ugyanakkor az egyetemes magyarság megerősödését. Nehézségek közepette állunk a vártán és leküzdjük feyelmünkkel, türelmünkkel, fajunk iránti való szeretetünkkel mindezeket a még meglévő bajokat. Példát mutattunk egyszerűségünkkel és áldozatkészségünkkel, pedig kenyérgondjaink vannak és bizony sokan még mindezt meg nem értve, önös érdekeket képviselnek, nem tekintve a „holnap elé” mikor is a magyar munkásságra vár az országépítő munkája, mely munkán keresztül fog következni a boldogabb magyar jövő.

Lássá be minden magyar a nehézségek közepette, hogy az egyéni érdekek elnyerése és érvényesülése nem szolgál magyar hivatást, nemzeti üszszekovácsolódást, hanem épp az ellen-

kezőt: a meg nem értést! Ennek meg kell szűnnie, mert a magyar feltámadást, a magyar építőmunkát az összefogáson keresztül érjük el.

A magyar munkás büszke öntudattal hirdeti feltámadását, mert példadán megmutatta azt az erőt, hogy szenvedések árán is magyar maradt és az egyetemes magyarság feltámadásának körmenetében részt is vesz. Az első husvétot ünnepli az erdélyi és keletmagyarországi visszatért magyar munkásság. Ugyanakkor szívből kitörő örömmel mondhatjuk, hogy miink hat hónapja, hogy hazatértünk, de a trianoni uralom alá hajtott Bácska, a másik ezer éves magyar földdarab egész az öreg Dunáig szintén visszatér. Az idő bebizonyította, hogy a két évtized előtt széidarabolt ősi magyar földhöz csak nekünk van jogunk és az Országgyarapító Urunk, vitéz nagybányai Horthy Miklós, mindig megfontolva, idejében indította el a honvédseregeket, ma az élükön ismét elindult és a hosszú időn keresztül idegen uralom alatt szenvedő Délmagyarország területén lélekben ott menetel a honvédseregek élén.

A nagyváradi magyar munkás 1940 szeptemberben 6-án előreérző reménységgel köszöntötte a honvédsereget, élükön az Országgyarapító Urunkkal. Most amikor a husvét feltámadás szent ünnepén ismét köszöntjük őket meleg szeretettel, idézzük a december 8-iki országzászlónál elhelyezett koszorunk feliratát: „Felszabadulva mindenkit felszabadítunk!”

őket. Nem titkolja azt a véleményét, hogy mindet ki kellene tenni az országból.

Néhány nappal ezelőtt, amikor benéztem a tanácsos úr szobájába, ismét három cigányasszonyt láttam ott. Ez alkalommal azonban jó kedve volt a tanácsosnak. Tületek már a hivatalos kihallgatáson s tisztázták a betörésselapás körülményeit.

A beszélgetésből megtudtam, hogy a három cigányasszony Arad környéki megszállott területről jött át.

— Nem baj, biztatta őket a tanácsos, rövidesen ismét otthon lesztek. S hogy elvegyem a kedveteket attól, hogy megegyeszer Nagyváradra jöjjetek, mutatók nektek valamit.

A szekrényből egy remek kiállítású bikacsöket vett ki, amelybe somfából van belefoglalva.

A tanácsos mosolygva adta kezükbe a bikacsöket és megkérdezte: megnyerte-e a tetszésüket.

Erre tört ki azután egy éktelen sópítőzás. Egyszerre fogadkozott a három cigányasszony, hogy soha többé nem lépik át a határt.

Az egyik asszony, 19 éves jóképű cigány nő félt a legjobban. A másik kettő háta mögé húzódott. S akkor vettük észre, hogy várandós.

A tanácsos úr rögtön megkérdezte: — Mondjad csak lányom, ki a tettes.

A menyecske egy darabig nem válaszolt. Segélykérően nézett másik kettő társára, majd szégyelősen suttagta: — Nem vagyok besugó.

*

Ezekhez hasonló jelenetek naponta játszódnak le a rendőrségen. A hivatali komolyságot ilyenkor felüggesszik s azokban a szobákban, ahol súlyosabb vétségeket vagy apró emberi hibákat tárgyalnak, jéggyőzkönyveket vesznek fel s megindítják a megtorlás hivatalos gépezetét, mosolyra derülnek az arcok.

S erre a jótékony derűre a mai időkben főleg nagy szükségünk van.

Folyóirat-szemle

KETTŐS LAPTERJEDELEMBEN JELENT MEG A „HID” HUSVÉTI ÜNNEPI SZÁMA. Az élő magyar irodalom színe-java sorakozik fel a husvét színpadon, hogy színes írásival töltse meg a kiválóan szerkesztett lapot. E számban kezdő meg Tamási Áron „Magyar rózsafa” c. hosszabb regényét, vezető cikket írt Zilahy Lajos, novellát írtak: Móricz Zsigmond, P. Abrahám Ernő, Kodolányi János, Magyar Bálint, Nagy Lajos, Mezőssy Mária. Rendkívül érdekes írást találunk a lapban: Móricz Virág, Kassák Lajos, F. Rácz Kálmán, Magyar Elek, Molnár Farkas, Féja Géza tollából. József Jolán fivérének, József Attilának még eddig ismeretlen verseit közli, Tersánszky I. Jenő pedig már megkezdett regényét folytatja. Érdekes riportok, számtalan művészi kivételű aktuális kép teszik még érdekesebbé a lapot, melynek állandó rovatán kívül külön érdekessége az a színes műmelléklet, amely az elhunyt Teleki Pál grófot ábrázolja a tavalyi Szent István-napi körmenetben. Főszerkesztő: Zilahy Lajos, felelős szerkesztő: Kállay Miklós. Mutatványszámot készséggel küld a kiadónvtal: Budapest, VII. Erzsébet körút 7. sz. Előfizetési ár negyedévre 6. félévre 12, egy évre 24 pengő, mely havonta két pengővel is fizethető.

Egy ország elindul a lejtőn

Cselszövő tábornokok vitték bele II. Petár királyt a végzetes kalandba

A Berlinben megjelenő „Völkischer Beobachter“ április 10-iki számában érdekes cikk jelent meg a március 27-iki katonai államcsínyről. Mivel a puccsal kapcsolatos események aránylag kevésbé ismertek, a „Völkischer Beobachter“ cikkét az alábbiakban teljes egészében közöljük:

Az 1941 március 27-én lezajlott belgrádi puccsok körülményei élelken emlékeztetnek több vonatkozásban is az 1903-ban lezajlott szerb tiszti lázadásra, amelynek Obrenovics Sándor szerb király és felesége, Draga estek áldozatul. Szimovicsnak és híveinek az 1903. évi összeesküvést igen behatóan kellett tanulmányozniuk, mert taktikájuk alig különbözött attól a taktikától, amely az Obrenovics-dinasztia eltávolítására vezetett. A puccs okai is hasonlóak. Mind a két esetben a külpolitikával való elégedetlenség váltotta ki a lázadó generálisok cselekvését.

A jugoszláv tisztikar Pál régensherceg és a tengelypolitika ellen.

Belgrádban már régóta tudták, hogy a magasabbrangú szerb tisztek körében erős ellenzéki hang uralkodik Pál régensherceggel szemben. Ez első ízben akkor tűnt ki, amikor az elmúlt év őszén Donovan amerikai ezredes Roosevelttel megbízásból Belgrádban tartózkodott. Míg a hivatalos jugoszláv személyiségek és körök az amerikai elnök követését, illetve megbízottját meglehetősen tartózkodóan fogadták és kezelték, addig

Szimovics és hívei egyáltalán nem titkolták, hogy ez a látogatás igen jól jött nekik és hogy annak nagyon örülnek.

Donovan órák hosszat tanácskozott a katonai helyzetről, miközben megvitatták és megvizsgálták egy eljövendő háború összes lehetőségeit. Donovan nagy meglepéssel utazott el Belgrádból.

Meggyőződött ugyanis arról, hogy a szerb katonai kaszt Jugoszláviának közeledési politikáját a tengelyhez eredményesen keresztetni fogja.

Csak kevés beavatott tudott a készülő puccsról.

1941 elején a katonai kasztnak elfenszenve a régensherceg rezsimjével szemben mindjohabban fokozódott. Azt állították ugyanis a régenshercegről, hogy Péter trónrajutását csellel vagy erőszakkal meg akarja akadályozni. Bár a szerb katonatiszti körökben uralkodó hangulat nyílt titok volt, mégsem láthatták a szerb viszonyok legjobb ismerői sem előre a március 27-iki puccsot. A beavatottak köre rendkívül kicsiny volt, csak néhány tisztre szorítkozott.

Március 26-án Cvetkovics és Cincár-Markovics Bécsből Belgrádba tértek vissza.

Általános meglepetésre elmaradtak az erre a napra a szabadkőművesek és zsidók által bejelentett tüntetések. A nap teljesen nyugodtan telt el.

Cvetkovics jelentést tett a régenshercegnek és azután a miniszterelnökségre ment, ahol késő estig dol-

gozott. Röviddel éjfél előtt tért vissza dedinjei villájába. Csupán a villa rendőri őrzését erősítették meg.

Négyórás autótúton puhult meg a fiatal Péter király.

Néhány órával korábban, este 6 órakor Tomics ezredes jelentkezett Petárnál. Meghívta, tegyen vele hosszabb autótúrat Nisbe és vissza. A király azonnal beleegyezett, mert az autózás nagy szenvedélye és a repülés iránt is nagyon érdeklődik. Tomics, aki egyike a legismertebb szerb repülőknél, többször magával vitte repülőútra a fiatal királyt. Tomics kíséretében volt ezúttal Knezevics repülőőrnagy. Szimovics személyes adójutása is. Így hármashban hagyták el Belgrádot.

Knezevics ült a kormányúrnál, míg Tomics a királynak előadást tartott a politikai helyzetről, amelyet a legsötétebb színben ecsetelt előtte. Könnyörgött Petárnak, hogy

Riadókészültség Belgrádban: a lázadók megszállják a középületeket

Kora hajnalban, csütörtökön reggel két órakor Szimovics riadókészültségbe helyezte Belgrádban az összes középületeket. A legfontosabb útvonalakat erős katonai kordonnal zárták el. Tankok és tüzérség vonult fel az utcákon, mivel

Szimovics számított arra, hogy a királyi gárda ellenállást kísérel meg.

Pál régensherceg oldalán állottak Kosics vezérkari főnök, valamint Drincics és Leko generálisok.

Drincics és Leko gépkocsin megpróbálkoztak elmenekülni, azon-

foglalja el a trónt és bízta meg Szimovics repülőgenerálissal az új kormány megalakításával.

II. Petár az első pillanathban visszahökken a reája háramló súlyos felelősségtől és csak négy órai rábeszélés után mutatkozott hajlandónak arra, hogy Tomics ajánlatát elfogadja.

Az autóban aláírta a már kész, a szerbekhez, horvátokhoz és szlovénekhez intézett királyi proklamációt, úgy, amint azt Tomics eléje tette. Az aláírásakor az autó Nis közelében volt.

Amíg Tomics a királlyal az autóban visszatért, Knezevics az értékes okmányt repülőgépen Belgrádba vitte és éjjel 11 órakor Szimovicsnak átadta. Ezután már egymást követték az események. Szimovics elsősorban is a belgrádi telefonközpontot szállotta meg egy repülőbiztonsági csapattal. Telefonon érintkezésbe lépett az összes hadtestparancsnokokkal és közölte velük, hogy II. Petár trónra lépett és őt bízta meg az új kormány megalakításával. Rövid habozás után az összes hadtestparancsnokok a Szimovicsal való együttműködés mellett döntöttek, akinek minden feltétel nélkül alárendelték magukat.

ban Kragujevácnál utolérték és letartóztatták őket.

Hajnali 3 órakor azután repülőbiztonsági jelentek meg Cvetkovics villája előtt. Az utolsó száz méter a kis csapat futólépésben tette meg. Cvetkovics villájának őrsége nem fejtett ki komoly ellenállást, hanem megadta magát, mire megbilincseltek és elvezették. A tiszti csoport ezután bebucsatást követelt. Cvetkovics hiányos öltözékben megjelent és kijelentette, hogy semilyen körülmények között nem nyitja ki az ajtót.

Csak arra a fenyegetésre, hogy a

bejáratot felrobbantják, ha öt percen belül nem nyitattja ki az ajtót, határozta el Cvetkovics, hogy nem áll ellent. Halottpápadt volt, amikor letartóztatták. Őt is a vezérkar épületébe vitték.

A vezérkari főnök letartóztatása után a királyi gárda nem fejtett ki már többé ellenállást. Négy órakor megjelent Tomics a régenshercegnél, akinek ányujtotta aláírásra a lemondó okiratot. A régensherceg és két régensvárosa aláírták az iratot, miután meggyőződtek arról, hogy a puccs sikerült. A királyi gárdát ezután Tomics ezredes parancsnoksága alá helyezték.

A szabadkőművesek aknamunkája.

Amikor Belgrád március 25-én ébredezni kezdett, már el is dőlt az ország sorsa. Villámgyorsan eltejedt az a hír, hogy a régensherceg és a régensváros letartóztatták. A városban óriási izgalom vett erőt. Ebben a pillanatban érezték a zsidó szabadkőműves körök, amelyek utasításait az angol követségtől kapták, hogy megérett az ő vetésük és eljött az ő pillanatuk.

Titokzatos kezek ezerszámra osztogatták az angol zászlócskakat és németellenes szlamokat tartalmazó röplapok is mindenütt hirtelen feltűntek.

A legnagyobb sietséggel teherautókról gondoskodtak, amelyek tüntetőkkel megteltek, keresztül-kasul száguldottak a városban. Kilenc óra előtt megtörtént az első ostrom a Spomeniken fekvő német utazási iroda ellen. Ez egyáltalán nem érte váratlanul a belgrádi puccsista kormányt, ami kitűnik abból, hogy tíz perccel a támadás megkezdése előtt a városparancsnokságról egy repülőszázados felhívta az irodát és felszólította a tisztviselőket, hogy az épületet 5 percen belül ürítsék ki, mert különben nem garantálhatják életüket.

Amikor már megkezdődött a tömegrohama és a támadók elfoglalták az emelethez vezető lépcsőt, megjelent egy repülőbiztonsági, aki az utazási iroda tisztviselőit ezúttal személyesen szólította fel, hogy tüstént hagyják el az épületet. Nagylelkűen szabad elvonulást biztosított a német tisztviselőnek, ha parancsát haladéktalanul teljesítik. A német tisztviselő erre elhagyta az épületet. Az utazási iroda épülete előtt egy félszakasz repülő állott fel egy főhadnagy parancsnoksága alatt.

Ez a főhadnagy a legnagyobb lelki nyugalommal szemlélte, amikor a feizagott tömeg a német utazási iroda hivatali helyiségeibe behatolt. Amidőn a Németbirodalom vezérének képét és két horogkeresztet zászlói nyilvánosan meggyaláztak és összetéptek, a repülőket ezt nagy örömmel szemléltek.

Két órával később azután megismétlődött az utazási iroda elleni roham és ezúttal darabokra zúzták és elpusztították az iroda egész berendezését. Szimovics a tüntetőket könnyűszerrel szakkban tarthatta volna, ha meglelt volna benne a jóakarát. A német követség tagjait 11 órán át fogolyként kezelték. Aki közülük el akarta hagyni a követség épületét, azt bajonettel és puskatussal kergették vissza. Szerbia hadüzenete a Németbirodalomnak ezzel gyakorlatilag már március 27-én a kora reggeli órákban megtörtént.

A kéz

Egy kezét láttam ma. Munkától kímélt, túlapolt női kezét. Olyat, amelyik nem való másra, mint ahogy egész nap bridzskártyát keverjen, édességet csipegetsen vagy selymeket válogasson a legújabb ruhához.

Méteres borostyán szipkát tartott ujjai között s a körmei hosszúak, mint egy kínai mandariné és vörösek, akár a berrsenyben főtt húsvéti tojás...

Istenem! — de borzasztó a mai sorsdöntő időkben, amikor karddal rajzolják az új Európa térképét, ilyen kezeket látni. Ma, amikor olyan kézre van szükségünk, amely dolgozik, irányít, vezet, könnyeket töröl, sebeket gyógyít és mára kulesolódik. Olyan kézre, amely megfoltozza a szakadt ruhát, beszövi a kes-

hedt fehérneműt vagy ujat sző helyébe, amely bölcsőt renget, gyermeket nevel, rendben tartja az otthont, a távollévő apa helyét vezeti a családot s a kukoricaisztból is jóízű kenyeret dagaszt. Ha pedig kell, odaáll a gyátrak elárvult gépei mellé s leül a gazdátlan írósztalokhoz is. Az édesanya, a hűves, a magyar asszony áldott, dolgos kezére van most szükség, nem a semmittevő démonok és vámpírok véres körmeire...

Mikor aztán riadt tekintetem feljebbcsúszott a divatos sombre-ro alá, megkönnyebbülten sóhajtottam fel:

— Hála Istennek, nem közülünk való, nem a mi fajtánkt!

— a. b. —

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILAGYI DEZSÓ-UTCA 5 SZAM.

ELŐFIZETESI ARAK: Egész évre 30.
félre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem
adunk vissza

Magyar Lapok t. előfizetőinek olva-
sóinak boldog húsvéti ünnepeket kívá-
nunk.

Lapunk legközelebbi száma husvét
hétfő ünnepe után, kedden, a rendes
időben jelenik meg.

**PAPSZENTELÉS A NAGYVÁ-
RADI SZÉKESEGYHÁZBAN.** Nagy-
várad. Saját tud. Ma, nagyszombaton
délelőtt a nagyszombati szentelési
szertartások keretében a püspöki szé-
kesegyházban Fiedler István me-
gyéspüspök lélekemelő ünnepélyes-
séggel szentelte áldozópappá Czumbil
Lajos, Czumbil János,
Gnándi Lőrinc és Manfrédi
Gáspár szalmári egyházmegye, Bo-
ga József, Czilli István és Péter
Mihály nagyváradai egyházmegye,
valamint Kókay József minorita
szerzopokat.

Apollóban: Karády Katalin

Eljegyzés. Papp Olga Bihardörög
és Király József Budapest, jegyesek.
(Minden külön értesítés helyett.)

HUSVÉTI ÜZLETZÁRÁS. Buda-
pestről jelentik: A Kereskedelmi
Munkaadók Testületének Állandó Bi-
zottsága a Kereskedelmi Alkalmazot-
tak Szövetsége felkérésére elhatározta,
hogy a kereskedők üzleteiket húsvét
mind a két napján zárva tartják. Az
élelmiszerszakmában húsvét vasár-
napjának reggelén 7 órától 8 óráig
és húsvét hétfőn reggel 7 órától 10
óráig tarthatnak nyitva. Az érdekel-
tek ezért arra kéri a vásárlóközön-
séget, hogy szükségleteiket ezekben
az időpontokban szerezzék be.

**Urak! órájukat. Hölgyek ék-
szereiket jutányosan csak
GYENGE-nél vehetik meg.
Rákóczi-út 19.**

**KOVRIG BÉLA ELŐADÁSA A
SZIGLIGETI TÁRSASÁGBAN.** A
húsvéti szünet után a Szigligeti
Társaság tovább folytatja szemina-
riumoszerű előadásait. Legelső elő-
adónak az ünnepek után a Társa-
ság Kovrig Béla miniszterelnökségi
osztálytanácsos, nyilvános rendes
egyetemi tanárt kérte fel. A kiváló
tudós előadására minden valószí-
nűség szerint a városháza díszter-
mében kerül a sor. Az előadás pon-
tos megtartásának idejét legköze-
lebb közöljük. Kovrig Béla „Ma-
gyar birodalmi politika” címen tart
előadást.

* **Közgyűlési meghívó.** A Szalárdvi-
déri Takarékpénztár R. T. f. a., Sza-
lárd, Bihar vm. 1941. április 28-án a. e.
11.30 órakor tartja rendes évi közgyű-
lést intézeti helyiségében. Tárgysoro-
zat: 1. A felszámoló és felügyelőbi-
zottság jelentése. Az 1940. évi mérleg
és nyereség-vesztés számlák ismerte-
tése. A veszteségnek tartaléktárából
való leírása. A felmentvény megadása.
2. Felszámoló és felügyelőbizottsági
tagok választása. 3. Az intézet reacti-
válása kérdésében döntés. Felszámoló
bizottság.

**KÜLÖNLEGES DIJZÁSABAN RÉ-
SZESÜLNEK A REPÜLŐMÉR-
NŐK.** Budapest, a Magyar Távírási
Iroda jelenti: A honvédség közlönye
ezévi számában a repülőmérnökökre
vonatkozólag a honvédelmi miniszter
rendeletét közölte. A rendeletben fog-
laltak szerint a tényleges állományba
átvett mérnökök igen kedvező díja-
zásban részesülnek. A rendszeres il-
lemtényen felül 120 pengő pótdíjat
kapnak és négyezer pengő költség-
terítésben részesülnek a műegyetemi
tanulmányi költségek fejében.

Mindenes főzőnőt keres

gyermektelen házaspár jó fizetés
ellenében. Feltételek: sok éves bi-
zonyítványok, német és magyar
nyelvtudás. Írásbeli ajánlatok lehe-
tőleg fényképpel, melynek vissza-
juttatásáról gondoskodás történik,
küldendő **Willerstorfer** igazgató,
Budapest, V. Mérleg utca 2.

**Április huszadikán alakul meg az
erdélyi fürdők szövetsége.** A Magyar
Tudósító jelenti: 38 taggal április hó
20-án alakul meg Marosvásárhelyen az
erdélyi fürdők szövetsége. A megalaku-
lással kapcsolatos teendőket a szövets-
ség előkészítő bizottsága intézi dr. Eiro
István országgyűlési képviselő és Hef-
ty Gyula tanár vezetésével.

KINEVEZÉSEK. A Budapesti Köz-
löny legújabb száma közli, hogy
Papp Lőrincet a nagyváradai járás-
bírószághoz a X-ik fizetési osztályba
sorozott telekkönyvvezetővé, **Scheff-
ler** Antalt a nagyváradai járásbíró-
szághoz a XI. fizetési osztályba soroz-
zott telekkönyvvezetővé kinevezték.

Apollóban: Karády Katalin

**PONTOS FELHÍVÁS NAGYVÁ-
RAD KEREKEDŐ TÁRSADAL-
MÁHOZ.** A Kereskedelmi Csarnok
gyűjtőívén ezideig 3907 (háromezer-
kilencszázhet) pengőt jegyeztek le és
fizettek be tagjaink az árvizkárosult-
tak javára. A gyűjtést f. hó 20-ig le-
akarjuk zárni, ezért arra kérjük azo-
kat a kereskedő kartársakat, akik
még nem járultak hozzá, szíveskedje-
nek adományukat sürgősen titkári
hivatalainkba eljuttatni.

ESKÜVŐ. Váradvelencei **Ambrus**
Márta és dr. **Sziebig** Ödön folyó hó
14-én, délután fél 7 órakor tartják
esküvőjüket a nagyváradai római ka-
tolikus Székesegyházban, melyre le-
merőseiket ezúton hívják meg.

**Az idő halad
az Ön órája áll
Javíttassa meg
GYENGE órásnál.**

Rákóczi-út 19.

FELHÍVÁS. Felhívjuk azokat, akik
a postaaltisztek húsvét másodnapjára
tervezett táncmulatságára jegyeket
váltottak, hogy miután a táncmulat-
ságot a jelenlegi viszonyok miatt nem
tudják megtartani, őrizték meg a je-
gyeket, hogy azokat egy később köz-
lendő időpontban megtartandó tánc-
mulatságon érvényesíthessék. Rende-
zéség.

**Husvétrá
„PETT“**

valódi csokoládéból készült
figurákat vegyen a

(Petrovics és fiai)

csokoládégyár fióküzleteiben

Rákóczi-út 8, Rákóczi-út 1 Bulevárd, Teleki utca 28.

Olesó árak

„Magyar Lapok” gyűjtése az árvizkárosultakért

Tizezer pengő felé

A nagy seregszemlén egymásután so-
rakoznak fel a közhivatalok, magyar
falvak, munkások és iparosok. Gyö-
nyörű ez a seregszemle. Valóságos ke-
resztshadjárat a megpróbáltatást
szenyedők nyomorusága ellen.

Húsvéti gondolatokkal van tele a
szívünk ezekben a napokban. Az Ur
Jézus feltámadása lelkünk számára
szabadulást jelent a bűntől. Délvidék
hazatérése a huszonkétéves hűvös
álom letargiájából felemelkedő ma-
gyar nemzet feltámadása. Azos az új
házak, új tanyák amelyek a Duna-Ti-
sza közén felépülnek a szomorú romo-
kon, a magyar élniakarást, a magyar
festvérség szent valóságát: az igazi
magyar népi feltámadást hirdetik
majd.

Isten áldása nem maradhat el ebben
a seregszemlében sem az adakozótól,
sem a megsegítettől, főként pedig nem
az egész magyar nemzetől, amely
nemzet a nagy pillanatokban megtalál-
ja a hajból kivetető utat, annak maga
az Isten szánt szerepet a népek között.

A Magyar Lapok szerkesztősége bol-
dog, hogy ebben a szent ügyben köz-
reműködhet.

Edidgi gyűjtésünk 8828.61 P

Ujabb adományok:

A nagyváradai piacon áruuló szabó
iparosoktól: Fábian Lajos 2, Weisz
Bernát 1, Perli Géza 2, özv. Marko-
vit-Mártonné 2, Ziller Irén 1, Zur-
bó Sándor 1, özv. Klein Edéné —50,
Reichenstein Ferenc 1, Schwartz
Izidor 1, özv. Auchenwald Morné
1, Perl Majer 1, Trebics Jenő 2,
Barta András 2, Deusch Izidor 1,
Reich Izsák 10, Poláček Ignác 1,
Ludvig Árpád 1, Irímie Florian
—40, Csannau Mihály —30, Bordás
György —50, Groitfrid Sándor 1,
Kiss Lajos 1, Hercz Hermann 2,
Groitfrid Ignátz —50, Léner Mór 2,
Abrahám József 2, összesen 41.20 P
Szalárdi (Bihar vm.) hívek ado-
mánya: Fedorek László 5, Sürzer
János 5, özv. Bogáti Józsefné 2, dr

Apollóban: Karády Katalin

KEDDEN LESZ A HETIPIAC.
Nagyvárad. Saját tud. Tekintettel a
hétfői ünnepre, a városi hetipiactól
kedden, április 15-én tartják meg.

**Svájeba menni nem
lehet, svájci órát
ma is vehet. Hol?
GYENGE órásbolt.**

Rákóczi-út 19

Ügyvédi hír. Dr. vitéz Pajor Kál-
mán ügyvéd Nádudvarról irodáját
Nagyváradra (Ritoók Zsigmond u. 1.)
helyezte át és dr. Kaczián Kálmán ügy-
véd irodájába társként belépett.

Komáromi Dezső 3, Stohiné 1, Du-
lacsy István 1, Király Pál 1, Szabó
Sándor 1, Pappszász Kató —50,
Kovács Lőrinc László 1, Ruskó La-
jos 1, Vulidár Lajos —70, Balažti
Imre 1, Csaholy Géza 2. 25.20 P

Nagyvárad m. kir. ügyészség és
fogház alkalmazottai 52.— P

A nagyvárad m. kir. állami elme-
gyógyintézet alkalmazottainak az
adománya: dr. Szedlák Ödön 10, dr.
Nagy Gizella 2, Szabó István 5,
Balán István 2, Muresian Sándor
1, Rehon Mária 2, Galló Dezső 3,
Szántó Imre 1, Kocsis Márton 1,
Kalmár Lajos 1, Nagy József 2,
Gulácsi Etelka 1, Ábrám Anna 2,
Kovács Erzsébet 2, Arnocki Anna 1,
Kiss Róza 1, Szabó Erzsébet 1, Vi-
rág Sándorné 1, Kovács Erzsébet
Julia 1, Magyar Margit 1, Bereczki
István 1, Pusztai László 1, Müller
Károly 1, Patka József 1, Solci Józ-
sef 1, Bronz Sándor 1, Ökrös La-
jos 1, Magics István 1, Czapp Józ-
sef 1, Epli Józsefné 1, Fehér Er-
zsébet 1, Mákosai Sándorné 1, Far-
kas Ilona 1, Papp Anna 1, Zakota
Piroska 1, Berniczky Julia 1,
összesen 57.— P

Nagyvárad m. kir. bábaképző in-
tézet tisztikarának és alkalmazot-
tainak adománya 87.30 P

A nagyvárad m. kir. ítélőtábla és
kir. főügyészség alkalmazottainak
adománya 233.40 P

Szt Antal emlékére. N.-várad 10.— P

Muske József, Aranyosmeggyes
(Szatmár vármegye) 10.— P

Muske Antal Aranyosmeggyes
(Szatmár vármegye) 10.— P

Szakirányu Lány Iparos Tanonc-
iskola, Nagyvárad 10.— P

Sándor Ferenc, Nagyvárad 5.— P

A berettyószéplaki Római Kato-
likus Egyházközség gyűjtése (Bihar
vármegye) (Részletes nyugtázást az
ünnepek utáni számunkban hoz-
zuk, összesen 41.08 P

Összesen 940.79 P

Házasságkötés. Fodor Klárka és
Fritz János orvosszigorló folyó hó
14-én délután fél 6 órakor tartják es-
küvőjüket az olasz plébánia (Barátok)
templomban. (Minden külön értesítés
helyett.)

Apollóban: Karády Katalin

**Üngyütök újra
kaphatók
TISZAY órásnál Rákóczi-út 6.**

ORVOSI HIR. Prof. dr. Veress Fe-
renc Bukarestből hazatért Kolozsvár-
ra és rendel bőrbetegeknek, nemi-
betegeknek és kozmetikai betegeknek
Jókai-utca 5. szám alatt. Telefon
26—41. (Még nincs a könyvben.)

**Ki korán kell
Aranyat lel
Régi aranyát
GYENGENEK adja el.**
Rákóczi-út 19.

TEMETÉSEK. Lakatos Franko 12
éves korában meghalt. Temetése áp-
rilis 12-én, délután 4 órakor lesz az
Ósai-temetőben. — **Gligor** György 22
éves korában meghalt. Temetése ma
volt Váradles községben. Caritás.

Belvárosi mozgóban

Európa nem válaszol

Aktuális film újdonság.

T. Fekete Mária, Petrovich, Kiss Ferenc, Vaszary, Mály, stb.

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuthu. 1
(volt Dorian)

Mától a husvéti ünnepek szenzációja

Aranyváros

Miriam Hopkins és Errol Flynn.

A tréfa villanó ötlet, önfelelt nevetés, sziv-
derítő jókedvből született**Egy tál lencse**Karády Katalin és Jávör Pál a „Halálos tavasz”
felejthetetlen művészpárjának legújabb filmóriása
Diszbenmutató szombaton az APOLLOBANNagyvárad Városi Nyárfürdő
2408—1941. sz.**Arverési hirdetemény**

A Nagyvárad Városi Nyárfürdő igazgatósága a nyárfürdő faépületei és tartozékai mázolás munkálatainak vállalatra adására nyilvános versenytárgyalást hirdet.

Részletes ajánlati felhívás és a szükséges ajánlati űrlapok a Nagyvárad Városi Vízmű műszaki irodájában. Vártér 1. I. em. 3. beszerezhető és megtekinthető.

Ajánlatot tenni csak itt beszerezett űrlapokon lehet. Azok lepecsételt borítékban fenti címre küldendők a következő boríték felirattal ellátva: „Ajánlat a Nagyvárad Városi Nyárfürdő mázolás munkálataira”.

Az írott és lezárt ajánlatokat legkésőbb folyó évi április hó 25. délelőtt 10 óráig kell benyújtani közvetlenül vagy posta útján a városi közüzemek irodájához.

Nagyvárad, 1941. április 9.

Nagyvárad Városi Nyárfürdő
Igazgatósága.

Husvétii felvételeit

Major Vilma-náldolgoztassa ki
Nagy Sándor utca 1 sz.**Új típusú tanítónőképző
nyílik az Orsolya Zárdában**

Füdvalevő, hogy 1938. óta a tanítónőképző átszerveződött s ezt az új típusú iskolát nyitja meg az 1941—42. tanévben a nagyvárad Szent Orsolya rendi intézet is a már fennálló 8 osztályú gimnázium mellett. Az új szervezés szerint a tanítónőképzés főiskolai jellegű s ezen két éves akadémiát megelőzi a négyévfolyamu leányliceum amelybe a 4 polgári vagy a 4 gimnázium sikeres elvégzése után lehet felvételt nyerni olyanoknak, akik 17. életévüket még nem töltötték be. A leányliceum gyakorlatias jellegű középiskola, melynek érettségije nemcsak a tanítónőképző akadémia előfeltétele, hanem képesít az összes tanárképző főiskolákra való felvételre is, kivéve a tudományegyetemet. Az iskola célkitűzése, hogy a tanulókat vallásos alapon és nemzeti szellemben erkölcsön polgárrá nevelje, gyakorlati irányú műveltséghez, háztartási ismeretekhez juttassa, továbbá a családi és iskolai gyermekneveléshez szükséges alapismeretek tanításával magasabb nevelési szaktanulmányokra előkészítse. A felvételhez szükséges iratok: utolsó iskolai bizonyítvány, újraoltási bizonyítvány és születési anyakönyvi kivonat. Érdeklődés és jelentkezés a zárda főnöknőjénél. Válaszbélyeg ellenében írásban is készsággal ad felvilágosítást a vezetőség. Az iskola internátussal kapcsolatos.

Divat-éyésztség - szépség

Beszélgünk most a vonalakról. A vonalakról, amelyeknek megőrzése, megszerzése, sőt — valljuk be — gyakran korrigálása most, a nyár közeledtével, ha lehet, még nagyobb gondot okoz minden nőnek, mint a téli hónapokban, amikor a bélelt télikabát és bunda a hibákat jótékonyan eltakarja. Minden nő álma, hogy csinos, lehetőleg karcsú legyen és — bocsánat! — neveltségesség veszélye nélkül viselhesse a tökéletes legalább is megközelítő vonalakra tervezett tavaszi és nyári ruhakölteményeket.

A különféle tornákon, egészségügyi masszázson kívül sokat segíthet a formákon egy jól szabott és az egészség követelményeinek minden ténen megfelelő fűző. Hogy elektintben kedves hölgyolvasóinknak szakszerű tanácsot szolgálhassunk, fölkerestük Nilgész-telepi szalonjában Kovács Sándornét, aki elismert szakértő ezen a téren. Készséggel állott rendelkezésünkre és a többi között ezeket mondta:

— A mai lágynonalú, simuló-kony, omló anyagból készült ruhák nem tűnnek szabálytalan formákat. A jó fűző feladata, hogy a természet szabályossá, a mai követelményeknek megfelelően úgynevezett telt-harcsúvá tegye, anélkül, hogy az egészséget károsan befolyásolná, ellentétben a régi, pán-célszerű, rengeteg halcsonttal és acélpálcákkal merevített kintő eszközökkel, amelyek valósággal

összepréselték a legnemesebb belső szerveket. Ma már az egészséget nem áldozzuk fel a szépségért, hanem a kettőt egyformán ápoljuk, anélkül, hogy az egyiket a másikért elhanyagolnók. A helyes érzeléssel s a női test anatómiai ismeretével rendelkező fűzőkészítő ezt a két szempontot összeegyeztelve, úgy készíti el a mai követelményeknek megfelelő fűzőt, hogy azt, ami a természet fölösleges, eltünteti, a hiányokat pedig pótolja. Tehát egy igazi, szakértő fűzőkészítő, hogy úgy mondjam: a nők szobrása.

Kovács Sándorné azonban nem elégszik meg csupán a szavakkal. Kész és félig-kész, rendkívül finom anyagból készült valóságos fűzőkölteményeket mutat s az ember csak ámul azon a leleményességen, szakértelmén, amellyel a női formáknak ez a kiváló ismerője valóban szinte szobrászként alakítja át a természetből mostoháiban alkotott termetet. Azonkívül mást is mutat: leveleket, amelyek a legnagyobb hála és elismerés hangján írnak a különféle gyógy- és szépség-fűzőkről, melyek Kovács Sándorné szalonjából kerültek ki. Ezek a levelek külön kiemelik a fűzők tökéletesen simuló, kényelmes voltát.

Bücsizőül sok szerencsét kívánunk Kovács Sándornénak a jövőre nézve is és megígérjük, hogy készítményeit olvasóinknak is a legmelegebben ajánlani fogjuk. (—dor)

Csinos nyári ruha mintás vászonból, dusan ráncolt szoknyával, színes pán-tozással. A bő ujjak ugyanilyen pán-tokkal zérulnak

Fehér lenvászon kosztüm rövid kabát-kával, zsebein és vállán színes rá-tétél

**A szesztilalom meg-
szüntetése**

1893/1941. eln. szám.

HIRDETMÉNY.

Tudomására hozom a város közönségének, hogy Kormánybiztos úr 21/1941. om. számú távirati intézkedésével a folyó hó 5-től kezdődőleg elrendelt szesztilalmat, folyó hó 12-ik napjának 18 órájától kezdve megszüntette.

Egyben tudomására hozom az érdekelteknek, hogy a szesztilalom csak az italmérésekre vonatkozik és nagykereskedők, zárt palackokban italt kimérhetnek, a fenti határideig is.

Nagyvárad, 1941. április hó 10-én.

Dr Soós István s. k.

Sajáttermésü,

kitünő óbor literenkénti
kímérése újból megnyílt.
Mikszáth Kálmán (volt Széles)
utca 12 szám.

SZÍNHÁZ**A színházi iroda közleményei:**

A színház igazgatósága értesíti a közönséget, hogy szombattól kezdődőleg az esti előadások pontosan 7 órakor és a délutáni előadások pontosan 3 órakor kezdődnek.

— Változás a színház műsorában. Vasárnap és hétfőn csak két előadást tart a színház. Délután 3 órakor és este 7 órakor.

— Aranykalász. Operett bemutató. Szombaton este 7 órai kezdettel a husvétii ünnepek műsorán Körössy Zoltán és Ilinczy László együttes operett slágerét, az Aranykalászt mutatja be a színház operett együttese. Csupa humor, derű, ötlet, fény az egész előadás, amelynek főszerepeit Jurik Ica, Komlós Juci, Horváth Mici, Keleti Aranka, Tanay Emil, Felhő Ervin, Nagy Ferenc, Berengh Béla, Bihari Zoltán játsszák. Az Aranykalász szombat este 7 órakor, vasárnap délután 3 órakor és este 7 órakor, hétfőn este 7 órakor és kedden este 7 órakor lesz a színház műsorán, mindenkor rendes helyárrakkal.

— János vitéz. Hétfőn délután 3 órakor filléres helyárrakkal. Helyárrak 30 fillértől 120 fillérig.

— Kaland. A színház legközelebbi bemutatója szerdán este. — A Kaland Márai Sándor óriási sikerű színműve. — A Kaland kirobbanó siker. A Kaland a budapesti előadásokkal párhuzamosan. — A Kaland szerda. csütörtök, péntek.

Heti műsor:

Vasárnap délután 3 órakor: Aranykalász. Rendes helyárrakkal.

Vasárnap este 7 órakor: Aranykalász Rendes helyárrakkal.

Hétfőn délután 3 órakor: János vitéz. Fillérse helyárrakkal. Helyárrak 30 fillértől 120 fillérig.

Hétfő este 7 órakor: Aranykalász. Kedd este 7 órakor: Aranykalász. A. bérletben.

KERESZTÉNY

Magyarkereskedők * husvétii tablója * Magyar iparosok

Tavaszi ujdonságok megérkeztek!

Czillér Imre

divatruházába Nagyvárad,
Szt. László-tér 2 sz. Alapítva 1897

Uri, nődivat, szövet, selyem, vászonárak, paplanok, szőnyeg, függönyök, kötött, szövött és rövid áruk. Harisnyák, kesztyűk, nyakkendőkben. Böröndök, ridikülök és utazócikkekben.

Nagy választék!

Olcsó szabott árak!

Legkényesebb izlésnek megfelelő férfi ruhát készít

Szücs László

szabó mester

Nagyvárad,
Nagy Sándor utca 1 szám.

Legszébb husvétii ajándék!

1 üveg parfüm **Papp Károlyné** 1 üveg kölnivíz
drogériája

Nagyvárad, Rákóczi ut 11 szám.

Ruzsok, szappanok, piperecikkek beszerzési forrása.

TOMPA FERENC

porcellán és üvegkeramiák kereskedése.

Nagyvárad,
Rákóczi út 5 szám.

Ma már mindenki tudja, hogy Nagyváradon a Katolikus körű

„Mátyás”

söröző és étterem

a szórakozó közönség kedvenc találkozóhelye. Izletes konyha. Kitűnő italok, cigányzene.

Tóth Gyula
és **Szöcs Dénes**
fűszer- és csemegekereskedés.

Kitűnő fajborok állandó raktára
Nagyvárad, Rákóczi ut 13.
Telefon: 23-05.

Majoc Vilma

lényképészeti szaküzlet
és amatőr laboratórium

Nagyvárad,
Nagy Sándor utca 1 szám.

Embacher Antal

könyvkötészet
és dobozkészítés

Nagyvárad,
Iványi Ödön utca 5 szám.

Kovács Sándor

női- és férfiszövet,
selyem, vászon
és mosóárak raktára.

Nagyvárad, Rákóczi út 25.

Simon István

könyv-, papir- és írószerkereskedése
ügynövi és jegyzői nyomtatványok raktára.

Nagyvárad

Telefon: 26-43.

Bémer tér 3.

Bodor László

rádió és műszaki
szaküzlete.

„**PERTRIX**”

körzeti képviselő, Nagyvárad,
Szent László tér 1.

Szövet ujdonságokban vezet

„MERINO”

posztókereskedelmi r.t.

Nagyvárad, Rákóczi út 3.

Ridikülök, erszények, böröndök,
szép ajándék tárgyak.

Szolíd, olcsó árakkal

Halász Elemérné

Nagyvárad, Sas-Passzázs.

Ifj. BENEDEK
és **GYARMATH**

rádió, villany és kerékpár-
szaküzlete.

Nagyvárad, Sas-Passzázs
TELEFON: 17-50.

Keresztény. Megbízható.

Csüllög és Barna

Egyenruházati üzlet

Egyenruha és
uriszabóság

Nagyvárad,
Mezey Mihály utca 4 szám.
Figyelmes kiszolgálás.

Szédaviz
olcsón bármikor
higiénikusan otthon
készíthető. Palackok és
szénsavpatronok kap-
hatók és cserélhetők
TÖRÖK
vas-, festék-, és ház-
tartási cikkek keres-
kedésben. Rákóczi-ut 2.
Bazár épület.

Nagyvárad legrégebbi fűszer- és csemegekereskedése

MEZEY JÁNOS

(volt JANKY ANTAL)

Szent László tér 2.

Telefon: 12-60.

Tiszay János

óras és ékszerész

Nagyvárad, Rákóczi út 6.

Husvétii áldozáshoz szentképek, imakönyvek,
áldozóképek egyéb kegyeserek nagy vá-
lasztékban a

NEMZETI

könyv-, papir- és kegytárgykereskedésben
Rákóczi út 11.

Szt. István társ. és
Korda legújabb kiadmányai

Vidéki rendelést
portónélkül elintézik

SOOS LAJOS

szijgyártó és nyerges

Nagyvárad, Teleky Pál
és Kálvin utca sarok

Szakyszerű nyerges munkák

Hirdessen

a Magyar Lapokban

KORBUCZ FERENC

fűszer- és csemegekeres-
kedés Nagyvárad

Mussolini-tér 6. Telefon 10-36.

Vasarlásainknál hivatkozunk a „MAGYAR LAPOK”-ra

SZANTAY JÁNOS

kalapüzeme, új helyiségében Bazár-
épület, színház oldal. Telefon: 12-87.
Régi kalapját ujjá varázsolja.

RÁDIÓ

A Magyar Rádió a légvédelmi készség alatt Budapest II. adóállomáson nem sugároz ki műsort. Ugyan-
csak elmarad a légvédelmi készség alatt további intézkedésig a déli hangrész.

VASÁRNAP, APRILIS 13.

- 8.00 Ébresztő, Szózat, Hanglemezek.
8.45 Hírek.
9.00 Református istentisztelet a Kálvin téri templomból. Prédikál dr. Ravasz László püspök.
10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a belvárosi főplébánia templomból. A szentbeszédet mise közben Pinter László nagyvárad kanonok mondja.
11.15 Evangélikus istentisztelet a Deák téri templomból. Prédikál Raffay Sándor püspök.
12.00 Közvetítés Rómából, Őszentsége XII. Pius pápa áldást oszt a Szent Péter templom erkélyéről.
12.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
12.30 Székesfővárosi Zenekar.
13.45 Hírek.
14.00 Hanglemezek.
15.00 Fokozzuk gyapjútermelésünket. — Dr. Schandl József egyetemi tanár előadása.
15.45 Magyar tőzáró négyes.
16.0 Kerpely Jenő gondolkodik zongorakísérettel.
16.30 A táblabíróvilág költője. Kisfaludy Sándor. Irta vitéz dr. Bodor Aladár. Előadja Szendrői József.
17.00 Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Honvédműsor.
18.00 Találkozásom a filmmel. Jávor Pál előadása.
18.15 A Rádió szalonzenekara.
19.20 Hangképek a husvét sportjáról. Beszél Puhár István.
19.45 Haranghalló János. Irta Babay József. Zenéjét szerezte Budav Dénes. A szegedi szintársulat előadásának közvetítése. Az I. felvonás után kb.
20.30 Sport- és löversenyeredmények. A II. felvonás után kb.
21.40 Hírek.
22.10 Haranghalló János harmadik felvonása. Utána kb.
22.30 Tánclemezek.
23.25 Suki Tóni cigányzenekara muzsikál.

HÉTFŐ, APRILIS 14.

- 8.00 Ébresztő, Szózat, Hanglemezek.
8.45 Hírek.
9.00 Unitárius istentisztelet a Koháry utcai templomból. Prédikál dr. Józán Miklós püspöki vikárius.
10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a budavári Koronázó Főtemplomból. A szentbeszédet mise közben Kovács Sándor püspöki tanácsos mondja.
11.15 Görög katolikus egyházi ének és szentbeszéd a Rózsák-terén levő görög katolikus magyar plébánia templomból.
12.30 Operaházi Zenekar.
14.00 Bura Sándor cigányzenekara.
15.00 Tulipán királykisasszony és Vitéz László. Pattantyus Ábrahám Ernő meséjének, rádióra átdolgozta Harsányi Gizi. Közreműködnek a gyermekszereplők.
15.30 A Mária Terézia 1. honvédegylet zenekara.

LAFAYETTE

Rákóczi-út 8 Tel. 11-13

Bundák megóvását vállaljuk.

- 16.00 A vén obsitos. Emlékezés Szentgyörgyi Istvánra. Irta Rozsnyai Kálmán.
17.15 Hanglemezek.
17.15 Hangképek husvét sportjáról. — Beszél dr. Legényei József. Hangfelvétel.
18.10 Fellegi Teri énekel, zongorán kíséri Balázs László.
18.35 Falun történet. Erdélyi József és Illyés Gyula elbeszélő költeményeiből előad Orsolya Erzsébet.
19.20 Károlyi Gyula zongorázik.
20.10 Sporteredmények.
20.20 Löversenyeredmények.
20.30 Muzsikáló millenniumi album. — Irta és összeállította Szathmáry Antal.
22.10 Oláh Kálmán cigányzenekara.
23.30 Tánclemezek.

KEDD, APRILIS 15.

- 6.40 Ébresztő, torna, hírek és hanglemezek.
10.20 Tojás a háztartásban. Dr. Leisen Erzsébet népelelméleti tanulmányából átdolgozta és előadja Bán József és Földváry Livia.
10.45. Divattudósítás.
12.10 Balalajka zenekar.
13.30 Országos Postászenekar.
15.20 Korényi Aladár cigányzenekara.
15.40 Mjt főzünk? Háziasszonyok beszélgetnek.
16.10 Gyermekekdelután.
17.15 Mindnyájunk gondjai. A közellátási szolgálat közleménye.
17.35 Magyar Revü Táncczenekar.
18.00 Légitűróda a berlini állatkertben. Oroszi Márton István előadása.
18.30 A renaissance gazdagsága. Bárd Villani Lajos előadása.
19.30 Az iparos mestervizsga célja és jelentősége. — Dr. Varga Ferenc iparügyi miniszteri titkár előadása.
19.35 Erdélyi díszhangverseny. Közvetítés a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből.
22.10 A Rádió Szalonzenekara.
23.25 Hanglemezek. Magyar nóták.

Üveg, porcellán, evő eszköz és háztartási cikkek legnagyobb választékban.

Olecsó árakban
Deutsch K. I.
üveg, porcellán kereskedő
Nagyvárad, Hlatky Endre utca 4.

Április végéig büntetlenül lehet pótolni az elmulasztott készletbejelentést

Budapestről jelentik: Az év elején rendelet jelent meg, amely megszabta, hogy az egyes gazdaságok mekkora készleteket tarthatnak meg terményeikből és egyúttal előírta azt is, hogy a feleslegeket ajánlják fel a hatóságoknak. Ennek ellenére voltak, akik ennek a kötelezettségnek nem tettek eleget, hanem áremelkedésre számítva készleteiket visszatartották. Az országgyűlés most tárgyalja azt a törvényt, amely rendkívül szigorú büntetésekkel fogja sújtani mindazokat, akik a közellátás érdekei ellen vétnek. És ki vétene súlyosabban, mint az, aki elvonja az élelmet az arra rászorulóknak elől.

A kormány azonban abban a reményben, hogy a késedelmes bejelentőket nem annyira rossz szándék, mint inkább tájékozatlanság vagy helytelen irányítás vezette, a szigorú büntetéseket előíró törvény életbe lépése előtt még egy alkalmat nyújt arra, hogy pótolni lehessen az elmaradtakat. Ezért folyó évi április hó 30-ig mindenki büntetés terhe nélkül

bejelentheti még készleteit: de ez az utolsó alkalom s ha ezt elmulasztja, szemben fogja magát találni a törvény teljes szigorával.

Nagyvárad, thj. város polgármestere
1283—1941. eln. szám.

Hirdetmény

az időszakos lapok 1914. évi XIV. t. c. §-ában előírt bejelentése tárgyában
Tudomására hozom a lapkiadóknak,

APROHÍRDETÉSEK

Lakás

Keresek 3, 5 vagy 6 szobás összkomfortos lakást, lehetőleg kertes magánházban. Örömi Praporgescu u. 9. 264

Keresek központhoz közel modern, egy vagy kétszobás, konyhás fürdőszobás lakást. Címeket a kiadóba kérek 218

Adás-vevél

Eladó sok kisebb nagyobb magán és bérházak, szőlők és birtokok forgalmas helyen régi bevezetett nagyforgalmu hentesárnyvár több üzlettel modernül felszerelve. Vekerdy Kálmán ingatlanforgalmi és kereskedelmi irodája. Nagyvárad, Mikszáth Kálmán (v. Széles) utca 30. 274

Biedermyer szalagruha, 150 kg-os kovácsküllő eladó. Kálvária u. 8. II kőzt. 273

Nagyon szép ebédli kredencok, bőrhátú székek, csillárok olcsón eladók. Hitler u. 22. hétköznap 4—7 közt. 272

30 darab Merinobirka eladó. Gálné tanya. Váradles. Bihar m. 270

Disznói eladó, elköltözés miatt. — Mikszáth Kálmán utca 10. üzletben. 259

Tizlompás rádió Lesa villanyramofonnal átermek, tánctermeknek igen alkalmas, eladó. Komlós mérnök. — Hlatky u. 15. 267

Fajgalambok, centrifugál szivattyú, olcsón eladó. Szőke kertész, Ferpő u. 5. 265

Hatos kazán eladó. Árpád vezér ut 9. Hídegnél. 266

6x1 szobás ház 7000 P-ért eladó. Cim: Templom utca 20. 262

Zongorát, vagy pianinót veszek „Musica”. Rákóczi ut 11. 245

Angóra fajnyulak mintavásárlóval való, bepárosítva is van. eladók. Medár u 15 260

Magas árért veszek aranyat, ezüstöt, briliáns tárgyakat. Herbst ékszerész. Nagyvárad Rákóczi ut 3. 202

Eladó Vörösmarty (Kórház) utca 66. számú ház. Ertekezhetni Kálvária utca 95. szám. 255

Legmodernebb dióhálók, kombinált szekrények eladók asztalosnál. Szent István (v. Templom) tér 5. 253

Háromszobás modern ház központban eladó. Ertekezni dr. Lintner ügyvédnél. Ritoók Zsigmond u. 18. Telefon 1626. 251

Aranyat, magas áron veszek brát ékszer javítok. Gyenge István ékszerész. Rákóczi u. 19. 753

Ócska paplan vottát állandóan veszek. Szigligeti u. 5, szuterin. 221

hogy a m. kir. miniszterelnök ur által időszakos lap alapítására, avagy annak további megjelenésére kiadott engedélyokirata hatályát veszti az esetben, ha a lapkiadó az 1914. évi XIV. t. cikk 16. §-ában előírt és a törvényhatóság első tisztviselőjénél eszközölt bejelentést az engedélyokirat feltételtől számított 30 nap alatt nem teszi meg és ezen idő alatt a lap megjelenése végett nem intézkedik.

Nagyvárad, 1941. április hó 7-én.

Gyapay, h. polgármester.

Ha elutazik, ne fárasza ott magát fűzők beszerzésével. Legtöbbször költségesen szolgálják ki, míg itthon alaposan próbálhat. bármikor reklámalhat. elsőrendű kiszolgálásban részesülhet: KOVÁTS SANDORNE specialistánál (Nilsesz-telep volt Sinaia 10.) aki jól megválasztott kapcsolatai révén, a divat mindenkori újításairól jóelőre értesül. Jó és szép anyagból, versenyképes, szolid áron szolgálja ki.

Használt férfi ruhát veszek bármiféle, jó áron. Molnár Bémer tér 1, udvarban. Levelező lap hívásraához megyek. 172

Különléle

Központban forgalmas vendéglőbe érvényes engedélyes társat, esetleg átvétőt keresek. Székely, Magyar utca 3. szám. 263

Aranyat, ezüstöt, ékszer magas áron veszek Haslinger ékszerész Rákóczi ut 8. 545

Gyönyörű husvétit tojások, nyuszik és mas husvétit áruk érkeztek Balázshoz, Teleki u. 4. 243

Állást nyec

Óskeresztény ügyes gépirónót, jó számoló, flott munkaerő fevéttetik. Kézelt irt ajánlatok „Szorgalmas” jellegére a kiadóba. 258

Két szakképzett ápolónót azonnalra felvesz Allami Gyermekekórház, Nagyvárad, Sztaroveszky u. 5. 269

Állást keres

Németül, angolul beszélő kisasszony elmenne gyermekek mellé délelőtti és délutánra. Cim Kovács Istvánné Vörösmarty utca 18. 271

Férfi szakács helybe vagy vidékre ajánlkozik. Galamb u. 2. Gere Lajos. 268

Elsőrangú gyógymasszirozónó, ki hazhoz is elmegy, ajánlkozik. Megtalálható a körösparti Coffeur Salonban. 261

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a Magyar Lapok-at.

Kiadótulajdonos:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA RT

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.